

### 3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakuntaan kuuluivat v.1952 puheenjohtajana ent. pankinjohtaja V.V. Sipii sekä jäsenenä sivutuotemestari L.A. Forsten, toimitsija S.G. Friberg, kaupallinen lakimies V.E.I. Katajarinne, liittosihteeri K.V. Laakso, toimitusjohtaja S.-Å.H. Lemström, filosofian maisteri J.V. Procopé, kivityöntekijä E.V. Riipinen ja osastopäällikkö P.T. Virkkunen (15.1. 129 §).

Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja R.J.M. Granqvist (15.1. 130 §).

Lautakunnan varapuheenjohtajaksi valittiin liittosihteeri K.V. Laakso jäsen Virkkusen esittettyä erivävänä mielipiteenään, että varapuheenjohtajaksi ei olisi valittava vasemmiston edustajaa, koska päätöksissä puheenjohtajan poissa ollessa ei kuvastuisi palkkalautakunnan enemmistön mielipide (15.1. 131 §).

Palkkalautakunnan kokoukset päätettiin pitää tiistaisin klo 15.30. Kesäaikana päätettiin kokoukset pitää 17.6., 2.7. ja 22.7. Samalla palkkalautakunta päätti, että sen toimisto saisi sinä aikana käsitellä selvät juoksevat asiat sekä ratkaista ne ennakolta ja esittää tiedoksi lautakunnalle seuraavassa kokouksessa (15.1. 133 §, 27.5. 1127 §, 10.6. 1222 §, 22.7. 1434 §).

Kokousten pöytäkirjat päätettiin pitää yleisön nähtävänä kokousta seuraavan viikon torstaina (15.1. 134 §).

Toimisto. Rahatoimistolle päätettiin ilmoittaa, että laskut ja muut maksettavaksi tarkoitetut asiakirjat hyväksyy toimistopäällikkö J. Ståhlberg (2.1. 62 §).

Palkkalautakunnan toimistoon palkattiin 1.7. alkaen seuraavat vakinaiset viranhaltijat: työläisasiainhoitajan virkaan J. Kuntsi 41. palkkaluokan, notaarin virkaan O. Forsberg 35. palkkaluokan ja toimistoapulaisen virkaan K. Meinander 20. palkkaluokan mukaisin palkoin (3.6. 1156 §, 17.6. 1280 §).

Rahatoimistolle päätettiin ilmoittaa, että toimistoon oli kertomusvuodeksi palkattu tilapäisten viranhaltijain tililtä 41. palkkaluokan mukaan työläisasiainhoitaja J. Kuntsi, 32. palkkaluokan mukaan notaari O. Forsberg, 20. palkkaluokan mukaan toimistoapulainen K. Meinander ja 18. palkkaluokan mukaan toimistoapulainen A. Koskus sekä muiden palkkamenojen tililtä 1.1.-28.2. väliseksi ajaksi lähetti A. Lindell ja 1.3. lukien toistaiseksi lähetti A. Kärkkäinen 6. palkkaluokan mukaisin palkoin (2.1. 66 §, 4.3. 540 §, 3.6. 1180 §, 2.7. 1354 §, 2.9. 1646 §).

Tp. toimistoapulaiselle A. Kosukselle myönnettiin ero virastaan 1.3. lukien, virkaa hoitamaan määrättiin toistaiseksi A. Lindell 16. palkkaluokan mukaisin palkoin (19.2. 444 §).

Toimiston eräiden viranhaltijain ylityö-laskut hyväksyttiin (2.1. 13, 65 §, 12.2. 397 §, 13.5. 1005 §, 10.6. 1225 §).

Palkkalautakunnan ao. määrärahoista myönnettiin 75 000 mk neuvottelupalkkion maksamista varten toimistopäällikkö J. Ståhlbergille. Puheenjohtaja V. Sipin palkkion korottamista tutkimaan palkkalautakunta päätti asettaa valiokunnan johon nimettiin toimistopäällikkö J. Ståhlberg sekä jäsenet S. Friberg ja V. Procopé. Sittenmin myönnettiin puheenjohtaja V. Sipilille samalta tililtä 50 000 mk:n erikoispalkkio (29.4. 945 §, 13.5. 1014 §, 9.12. 2355 §).

Toimistopäällikkö Ståhlbergille myönnettiin sairauslomaa 5.-23.2. väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin ja hänen viransijaisensa määrättiin (12.2. 417 §, 26.2. 491 §).

Palkkalautakunnan lähetille myönnettiin sairauslomaa 17.-21.11. väliseksi ajaksi (2.12. 2307 §).

Talousarvioehdotus v:lle 1953 lähetettiin kaupunginhallitukselle (19.8. 1538 §).

Kertomusvuoden lisätalousarvioehdotuksessa palkkalautakunta anoi myönnettäväksi 700 000 mk tilille Hautausavustukset (6.5. 965 §). Vielä palkkalautakunta päätti anoa v:n 1951 tilille Hautausavustukset 489 355 mk:n lisämäärärahan (29.1. 299 §).

Palkkalautakunnan toimistoon päätettiin v:ksi 1953 tilata Helsingin Sanomat, Suomen Sosiaalidemokraatti, Uusi Suomi ja Työkansan Sanomat (30.9. 1845 §).

Irtaimiston luettelointista ja tunnuksella varustamista koskeva kaupunginhallituksen päätös merkittiin tiedoksi ja irtaimistoluettelon hoitajaksi määrättiin toimistoapulainen Yletyinen (2.1. 68 §).

Merkittiin tiedoksi palkkalautakunnan notaarin O. Forsbergin matkakertomus (18.3. 650 §).

*Uusi virkaluettelo* päätettiin hyväksyä painettavaksi (11.3. 596 §).

*Uuden eläkesäännön hyväksyminen.* Palkkalautakunta käsittelee kaikkiaan viidessä kokouksessa viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöehdotuksia ja päätti hyväksyä ne neuvottelujen pohjaksi. Vielä palkkalautakunta päätti saattaa eläkesääntöehdotukset asianomaisille järjestöille tiedoksi neuvottelutoimenpiteitä varten (25.11. 2265 §, 2.12. 2267, 2316 §, 5.12. 2318 §, 9.12. 2354 §).

*Teknikkokunnan kuoppakorotukset.* Palkkalautakunta päätti 5.2. ryhtyä neuvotteluihin Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen, Kuntien teknilliset toimihenkilöt yhdistyksen ja Rakennusmestariliiton kanssa näiden järjestöjen esittämien teknikkokunnan palkankorotusvaatimusten johdosta ja valtuuttaa toimistopäällikkönsä käymään tarpeelliset neuvottelut. Mainitut neuvottelut päättyivät 7.3. järjestöjen ilmoitettua jäsentensä ryhtyvän lakkoon 9.3. klo 24.00, mikä määräaika sittemmin siirtyi kahdella viikolla. Sosiaaliministeriön palkkaosasto oli siltä pyydettyinä lausuntonaan esittänyt, että koska kyseessä olivat kaikki alempana teknilliseen henkilökuntaan kuuluvat viranhaltijat, oli kysymys niin laaja, ettei sellaista palkankorotusesitystä voitaisi käsitellä pelkkänä kuoppakorotuskysymyksenä. Mikäli ko. viranhaltijain palkkausta korotettaisiin läheskään ehdotuksen mukaisesti, aiheuttaisi se muiden samoissa laitoksissa palvelevien viranhaltijain palkkoihin nähden epäsuhteita, jotka myös olisi aikanaan korjattava. Kun sosiaaliministeriö tekee ratkaisunsa ottaen huomioon maassa noudatettavan vakauttamisohjelman, oli todennäköistä, että se ei tulisi hyväksymään esitettyihin palkankorotusvaatimuksiin myöntymistä. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, ettei em. järjestöjen esitys antaisi aihetta toimenpiteisiin sekä että Helsingin Kunnantöytäjäin Keskustoimikunnan palkkakuoppakysymyksen tutkimista varten asetettava komitea tutkimustyössään käsittelee myös ko. teknikkojen palkkakuoppakorjausasian. Palkkalautakunta päätti valtuuttaa toimistopäällikkö J. Ståhlbergin edustajakseen teknikkojen palkkakysymystä koskeviin uusiin neuvotteluihin. Oltuaan kosketuksissa eri laitosten johtoon ja karsittuaan näiden ehdotuksia, oli neuvottelija esittänyt, että 30 teknikon virkaa korotettaisiin palkkaluokissa ehdotuksen mukaisesti, koska ne sisälsivät yksinomaan täysin perusteltavissa olevia yksityisiä palkkaluokan tarkistuksia. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa uutta esitystä teknikkojen palkkojen korjaamiseksi (5.2. 356 §, 18.3. 649 §, 20.3. 652 §, 22.4. 856 §, 20.5. 106 §, 16.9. 1744 §).

*Diplomi-insinöörien ja arkkitehtien palkat.* Kunnallisinsinöörit ja arkkitehdit yhdistyksen esitettyä kaupungin palveluksessa olevien diplomi-insinöörien ja arkkitehtien palkkaluokituksen järjestämisestä, palkkalautakunta päätti valita kaupungin edustajaksi neuvotteluihin toimistopäällikkö J. Ståhlbergin (23.9. 1796 §).

*Rakennusinsinöörien palkkauksen järjestämiseksi* päätettiin sosiaaliministeriön hinta- ja palkkaosastolta hankkia epävirallinen selvitys siitä, millä tavoin ministeriö mahdollisesti suhtautuisi mainitun virkakunnan palkkojen järjestelyä koskevaan esitykseen. Lautakunnan puheenjohtaja, toimistopäällikkö ja kaupunginsinööri valtuutettiin ottamaan mainittu yhteys (12.2. 403 §, 19.2. 445 §).

*Sairaaloissa palvelevien lääkärien palkkauksen järjestämisestä* koskeviin neuvotteluihin määrättiin kaupungin edustajaksi palkkalautakunnan puheenjohtaja Sippi ja toimistopäällikkö Ståhlberg (16.9. 1752 §).

*Kansakoulunopettajien ja kouluhoitajien palkkojen korottaminen.* Helsin-

gin opettajajyhdistys oli tehnyt aloitteen eräiden kansakoulunopettajaryhmien ja kouluhoitajien palkkojen korottamiseksi sekä pyytänyt neuvotteluihin ryhtymistä. Neuvottelijaksi valittiin toimistopäällikkö J. Ståhlberg. Sitten päätettiin kansakoulunopettajien ja kouluhoitajien palkankorotusasia siirtää palkkaluokituskomitean käsiteltäväksi (27.5. 1109 §, 2.7. 1310 §, 25.11. 2244 §, 2.12. 2302 §).

*Koulukotien opettajien ja lastenseimien hoitajien palkkojen korottaminen.* Kaupunginhallitukselle päätettiin ehdottaa, että asia annettaisiin palkkaluokituskomitean tutkittavaksi (30.9. 1840, 1846 §).

*Kaupungin työntekijäin ansiotason muutos A-sopimuksen mukaisesti.* Komitea, joka oli asetettu tutkimaan kaupungin työntekijäin ansiotason muutosta A-sopimuksen mukaisesti, oli saanut valmiiksi mietintönsä, josta palkkalautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntonsa sekä esitti, että kaupunginhallitus asian käsiteltäytään antaisi palkkalautakunnan tehtäväksi tiedoitustilaisuuden järjestämisen viranhaltijajärjestöille. Sitten merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen asiaa koskeva päätös sekä valtuutettiin toimistopäällikkö saattamaan selvitys A-sopimuksen aiheuttamasta tilanteesta ao. järjestöjen tietoon. Edelleen valtuutettiin toimistopäällikkö käymään järjestöjen kanssa Helsingin Kaupungin Virkamiesyhdistyksen pyytämät neuvottelut (15.1. 158 §, 19.2. 449 §, 4.3. 550 §, ks. v:n 1951 kert. I osan s. 116).

*Palkkakuoppakysymyksen tutkiminen.* Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle lähetettävässä kirjelmässään puoltaa Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan kirjelmässä ehdotetun palkkakuoppakysymystä tutkivan komitean asettamista, jossa eri asiapuolet olisivat edustettuina sekä johon asian riittävän monipuolisen valmistelun takia olisi nimittettävä jäseniksi mm. henkilöitä, jotka edustivat Suomen Työnantajain Keskusliiton ja Suomen Ammattijärjestöjen Keskusliiton toimialojen asiantuntemusta. Lisäksi olisi palkkalautakunnan oltava edustattuna komiteassa ainakin toimistopäällikkönsä välityksellä. Kaupunginhallitus oli 22.3. asettanut (ks. I osa ) komitean tutkimaan kaupungin viranhaltijakunnan palkkakuoppakysymystä kokonaisratkaisua silmälläpitäen. Myöhemmin kaupunginhallitus oli kuitenkin muuttanut mainittua päätöstään siten, että osaratkaisut olivat mahdollisia. Tämän päätöksen johdosta oli Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta esittänyt uusia kuoppakorotuksia siten, että käytännöllisesti katsoen kaikki kaupungin alemmat virat, eli n. 60 %, järjestettäisiin kuoppakorotuksilla uudelleen. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan esittää, ettei esitys antaisi aihetta toimenpiteisiin (20.3. 653 §, 20.5. 1066 §). Palkkakuoppakysymystä tutkimaan asetettu komitea oli laatinut uuden palkkaluokkataulikon ja esittänyt, että taulikko muutettaisiin sen esityksen mukaisesti. Komitean ehdotuksen johdosta palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, ettei siinä vaiheessa olisi syytä tehdä lopullista päätöstä uuden palkkataulikon käytäntöönottamisesta, vaan että komiteaa olisi kehotettava jatkamaan työtään siten, että mahdollisuus joko säilyttää entinen palkkaluokittelu tai siirtyä uuteen, jäisi toistaiseksi avoimeksi (6.5. 966 §).

*Sairaalan alemman henkilökunnan kokonaispalkkakysymys* oli palkkalautakunnan käsiteltävänä 2.1., jolloin lautakunta perusteellisen harkinnan jälkeen ilmoitti pysyvänsä kielteisellä kannalla vuokra-avustusten suhteen, mutta esitti kohtuussyistä 104 pesuapulaisten palkan nostettavaksi yhdellä palkkaluokalla, koska nämä todettavasti olivat jäljessä valtion pesuapulaisten palkkaukseen verraten. Valtuusto oli kuitenkin palauttanut asian uudelleen kaupunginhallitukseen, joka oli puolestaan pyytänyt palkkalautakunnalta kirjallista lausuntoa. Esittelijä oli asiaa uudelleen harkittuaan, tullut siihen tulokseen, ettei lautakunnalla ollut syytä muuttaa aikaisempaa esitystään. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa sen palkkakuoppakorjauksen suorittamista, mitä palkkalautakunnan esityksessä 2.1. oli ehdotettu, muihin toimenpiteisiin ryhtymättä (2.1. 60 §, 22.4. 871 §).

*Lääkärintodistusten vaatiminen viranhaltijoiksi valittavilta ja todistusten käsittelytapaa koskevien ohjeiden selvittäminen.* Sairaallautakunta mainitsi, että virkasäännön ja asiasta annettujen ohjeiden mukaan on viranhaltijalta kaupungin palvelukseen otettaessa vaadittava lääkärinto-

distus, vaikka kysymyksessä olisi lyhyemmäksikin ajaksi otettava sijainen. Kaupunginhallitus ei antamissaan ohjeissa (ks. v:n 1951 kert. I osan s. 110) ole eritellyt asiaa yksityiskohtaisesti. Kuitenkin esiintyy sairaaloissa usein verrattain lyhyitä viransijaisuustapauksia, kun esim. pesuapulaiselle tahi siivoojalle otetaan sijainen muutamaksi päiväksi kerran tai pari kertaa vuodessa. Samaten toimivat lääkärit sairaaloissa useita kertoja apulaislääkärien viransijaisina lyhyin väliajoin. Jos kaikissa tällaisissa tapauksissa viranhaltijalta aina vaaditaan lääkärintodistus, muodostuu käytäntö hankalaksi ja kaupungille kalliiksi. Kaivattiin siis asiaa koskevia täydentäviä ohjeita. Kun asian johdosta oli tehty useita muitakin kyselyjä, palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle lausuntonaan, että v. 1951 annettuihin ohjeisiin otettaisiin sellainen lisäys, että viransijaisuus- ym. tapauksissa, jolloin kaupungin palvelukseen otetaan virka- tai työsuhteeseen henkilö kahta kuukautta lyhyemmäksi tai enintään kahden kuukauden ajaksi, häneltä ei vaadita lääkärintodistusta terveydentilastaan. Palvelukseen otettavalle olisi sellaisessa tapauksessa huomautettava, että hänellä ei ole oikeutta virkasäännön 39 §:n mukaiseen sairausavustukseen eikä työsuopimussuhteessa olevien työntekijäin sairaus- ja hautausapusäännön 2 §:n mukaiseen sairausavustukseen määrääjäksi sovitun virka- tai työsuhteen kestävän ajan yli. Edelleen päätettiin puolttaa lääkärintodistuksen varustamista laitoksen oman lääkärin lausunnolla ennen sen lähettämistä lääkärintodistusten tarkastajalle (15.1. 153 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. ss. 142, 151).

*Lääkärintodistuskustannusten korvaaminen virkoja täytettäessä.* Huolto-toimen toimitusjohtaja oli pyytänyt selventäviä ohjeita asiassa, koska oli syntynyt epätietoisuutta siitä, onko poliklinikassa viranhaltijan lääkärintodistuksia varten suoritettava erikoistutkimus maksuton vai oli-ko siitä perittävä poliklinikkataksojen mukaiset maksut. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallituksen jaoston asiasta antama päätös (ks. I os.) tarkoittanee sitä, että tarvittavat erikoistutkimukset viranhaltijan terveydentilasta on suoritettava kaupungin sairaaloissa sen johdosta, että po. lääkärintodistuksesta aiheutuneet kustannukset pysytettäisiin kohtuuden rajoissa, koska kaupungin sairaaloiden takso- ja tunnustukset eivät nosta po. todistusten kustannuksia kohtuuttomasti. Näin ollen tarkoitetaan mainitulla päätöksellä sitä, että tarvittavat erikoistutkimukset suoritetaan kaupungin sairaaloissa vahvistettujen taksojen sisältämiä maksuja vastaan (22.7. 1411 §).

Edelleen oli huoltovirasto tiedustellut saatiinko virkaan nimitetyn lääkärintodistuksen hintaan lisätä laboratorio-, röntgen- ym. tutkimusten kustannukset, jotka eräissä tapauksissa olivat nousseet yli 1 000 mk ja jotka täydellisen terveys selvityksen tullessa kyseeseen saattoivat lääkärin ilmoituksen mukaan nousta 3 000 - 5 000 mk:aan. Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan palkkalautakunta huomautti, että kaupunginhallituksen asiasta antamassa kiertokirjeessä määrättiin, että kaupunki korvaa palvelukseen otettavalle viranhaltijalle tai työntekijälle lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset, jotka yleensä ovat nousseet noin 800 mk:aan. Mitä tulee tapauksiin, joissa korvaus nousi 3 000 - 5 000 mk:aan, oli ilmeistä, että tällainenkin korvaus oli suoritettava kiertokirjeeseen perustuen (10.6. 1207 §).

Kaupunginreviisori oli tarkastaessaan virkaan valittujen lääkärinpalkkioita huomauttanut, että kuitit eräissä tapauksissa olivat vanhempia kuin viranhakuaika olisi edellyttänyt sekä että lääkärinpalkkiot olivat vaihdelleet, nousten aina 2 000 mk:aan asti. Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan palkkalautakunta päätti esittää, että kaupunginreviisorin huomautus lääkärintarkastuskuittien päiväyksestä oli asiallinen. Sen sijaan, jos tarkastettavalle oli suoritettava erikoistutkimuksia, oli luonnollista, että palkkiot nousivat arvioitua keskimääräistä palkkiota suuremmiksi. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan (ks. I os.) oli virkaa hakevan erikoistutkimuksia tarvitessaan käännyttävä kaupungin sairaalain puoleen, joissa laskutettiin voimassa olevien taksojen mukaan, mutta vahvistetun järjestelmän mukaan sai tavallisen lääkärintutkimuksen suorittaa virkaa hakevan valitsema lääkäri (26.8. 1586 §).

*Lääkärintodistusten kirjoittamisesta lääkäreille maksettavat palkkiot.* Sairaala- ja sairaalautakunta oli maininnut, että määräyksestä, jonka mukaan virkaan valittavalta vaaditaan lääkärintodistus terveydentilastaan, johtuu, että kaupungin sairaaloiden lääkärit joutuvat kirjoittamaan todistuksia henkilöille, jotka hakevat samassa sairaalassa avoimena olevaa virkaa ja ehdottanut, että näissäkään tapauksissa lääkäri oikeutettaisiin perimään ko. palkkio asianomaiselta, vaikka kysymyksessä olisi saman sairaalan palvelukseen tuleva henkilö. Kun määräykset viranhaltijalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta suoritettavasta palkkiosta eivät tee eroa siinä onko kyseessä ulkopuolinen sairaalan virkaa hakeva henkilö tai po. sairaalassa jo palveleva toista virkaa hakeva henkilö, lienee katsottava, että lääkäriellä on kaikissa tapauksissa oikeus periä palkkio kirjoittamastaan lausunnosta asianomaiselta, jonka kaupunki sitten tälle korvaa, mikäli hänet otetaan kaupungin palvelukseen (8.1. 102 §).

*Palkkion maksaminen varattomien puolesta päivystyspuhelimitse välite-tyille lääkäreille ns. M-lomakkeen kirjoittamisesta.* Kun uuden mielisai-  
raslain ja lääkintöhallituksen määräysten mukaan ei sielullisesti sairai-  
den vastaanottoasemalle saatu ottaa potilaita ilman lähettävän lääkärin  
mielisaairaalaa ottamista varten täyttämää M-lomaketta, olivat lääkärit  
pyytäneet lisäpalkkiota, koska po. lomakkeen täyttäminen hyvin vastasi  
henkivakuutuslausunnon täyttämistä. Terveystieteiden lautakunta oli esittä-  
nyt, että kotikäyntejä suorittavalle lääkärille saataisiin suorittaa  
400 mk:n lisäpalkkio M-lomakkeen täyttämistä sellaisissa tapauksissa,  
joissa lääkärin palkkio maksetaan kaupungin varoista. Palkkalautakunta  
päätti kaupunginhallitukselle puoltaa palkkion vahvistamista 400 mk:ksi  
po. tapauksista (22.7. 1419 §).

*Poliklinikkalääkäreille iltapäivävastaanotosta suoritettavien palkki-  
oiden korottaminen.* Poliklinikkain iltapäivävastaanotoille saapuvan po-  
tilasmäärän lisääntyneen huomattavasti, ei suunniteltu kahden tunnin työ-  
aika ole enää riittänyt, vaan ovat lääkärit joutuneet työskentelemään  
jopa kaksinkertaisen aikamäärän. Tämän vuoksi he ovat pyytäneet palkki-  
oitaa korotettavaksi vastaavasti. Palkkalautakunta päätti kaupunginhal-  
litukselle puoltaa po. palkkion vahvistettavaksi alilääkäreille 2 000  
mk:ksi ja apulaisalilääkäreille 1 500 mk:ksi (22.7. 1395 §).

*II kaupunginlääkärille alkoholistilain edellyttämistä lääkärinlausun-  
noista maksettavan palkkion korottaminen.* Palkkalautakunta päätti puol-  
taa II kaupunginlääkärin anomusta alkoholistilain edellyttämistä lääkä-  
rinlausunnoista maksettavan palkkion korottamiseksi 500 mk:ksi rahan ar-  
von muuttumisen takia (28.10. 2050 §).

*Palkkojen korottamista koskevat aloitteet.* Vtt Enteen, Keski-Välin,  
Meltin, Niemisen ym. aloitteet viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen  
korottamisesta päätettiin kaupunginhallitukselle esittää hylättäviksi  
(19.2. 441 §, 22.7. 1413 §).

Vtt Vilkkemaa ja Häggmanin aloitteet eräistä kuoppakorotuksista sekä  
terveysisärien, aluehoitajien, kotisairaanhoidtajien, terveydenhoitovi-  
raston päivystäjien, Malmin sairaalan taloudenhoitajan viran ja sairaa-  
lasivukirjaston hoitajan viran palkkauksien tarkistamisesta päätettiin  
kaupunginhallitukselle esittää lähetettäväksi palkkaluokituskomitean kä-  
siteltäväksi (2.7. 1330 §, 22.7. 1408, 1409, 1410 §).

Samaten päätettiin vt Vilkkemaa ym. aloite, joka koski kansakoulujen  
jatko-, ylä- ja apukoulujen naisopettajien sekä alakoulun opettajien  
palkkaluokan korottamista, lähettää palkkaluokituskomitealle (2.7. 1311 §).

*Työehtosopimukset.* Kaupungin ja Helsingin Kunnantönte-  
toimikunnan välinen työehtosopimus päätettiin irtisanoa edellyttäen, et-  
tä myöskin Keskustoimikunnan taholta työehtosopimuksen tekstiossa irtisa-  
nottaisiin. Samalla palkkalautakunta päätti jättää Keskustoimikunnalle  
muutosehdotukset viimeistään 31.1. sekä esittää, että työmaalle valitta-  
van luottamusmiehen työtä ja tehtävien suorittamista olisi voitava tark-  
kistaa ja että siitä olisi työehtosopimuksen yhteydessä tehtävä sopimus.  
Toimistopäällikkö valtuutettiin allekirjoittamaan ko. kirjelmä (29.1.  
297 §).

Merkittiin tiedoksi em. työehtosopimuksen irtisanominen sekä Keskus-  
toimikunnan siihen esittämät muutosehdotukset. Työsopimusneuvotteluihin  
määrättiin kaupungin puolesta neuvottelijoiksi puheenjohtaja ja esitte-

lijä (5.2. 338 §, 19.2. 448 §). Vielä palkkalautakunta päätti esittää Keskustoimikunnalle, että aikaisemman työehtosopimuksen voimassaoloa jatkettaisiin siksi, kunnes uusi sopimus merkintöineen asianmukaisesti molemmien puolin allekirjoitettaisiin. Edelleen palkkalautakunta päätti esittää Keskustoimikunnalle, että ryhdyttäisiin uudelleen neuvotteluihin siitä, missä muodossa työehtosopimuksen 12 §:n 4 kohtaan liittyvään pöytäkirjamerkintään otettaisiin maininta niistä eduista, jotka perustuivat Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön ja kaupungin välillä tehtyyn kauppakirjaan ja jotka luonteensa puolesta kuuluivat työehtosopimuksen piiriin. Uusien neuvottelujen edellytykseksi asetettiin kuitenkin, että Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta suostuu jatkamaan voimassa ollutta työehtosopimusta niin kauan kuin neuvottelut jatkuvat (29.4. 929 §, 20.5. 1068, 1069 §).

Keskustoimikunta oli myöhemmin ilmoittanut hyväksyvänsä neuvotteluesityksen, mutta ei katsonut aiheelliseksi suostua palkkalautakunnan esittämään ehtoon, että aikaisempaa työehtosopimusta noudatettaisiin neuvottelujen ajan (27.5. 1132 §).

Palkkalautakunta päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle, että uusi työehtosopimus hyväksyttäisiin neuvottelupuolten sopimassa muodossa (5.6. 1182 §). Merkittiin tiedoksi, että uuden työehtosopimuksen tekstiossa oli allekirjoitettu 2.7., josta päivämäärästä alkaen se tuli voimaan. Asiasta päätettiin ilmoittaa kaupunginhallitukselle (22.7. 1427 §).

Siinä tapauksessa, että työehtosopimus Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosaston taholta sanottaisiin irti, päätti palkkalautakunta puolestaan irtisanoa työehtosopimuksen ja jättää ammattiosastolle muutosehdotukset viimeistään 31.1. Toimistopäällikkö valtuutettiin allekirjoittamaan ammattiosastolle lähetettävä kirjelmä. Merkittiin tiedoksi, että ammattiosaston taholta ei ollut irtisanoitu työehtosopimusta, joten myös lautakunnan taholta suoritettu irtisanominen raukesi (29.1. 298 §, 5.2. 339 §).

*Uusien urakkahinnoittelujen käytäntöönottaminen.* Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta oli esittänyt, että Suomen Rakennusteollisuusliiton, Suomen Rakennustöläisten Liiton ja Suomen Muurarien Liiton 15.5. tekemään sopimukseen sisältyvät urakkahinnoittelut otettaisiin käytäntöön kaupungin töissä sopimuksen tekopäivästä lukien. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. laitoksille, että em. rakennusalan urakkahinnoittelun muutoksia ryhdytään soveltamaan kaupungin töissä 14.-15.5. alkaneesta palkkamaksukaudesta lukien (14.10. 1944 §).

*Kuorma-ajuritaksan muuttaminen.* Palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. laitoksille, että maistraatin vahvistama kuorma-ajuritaksa tulee noudettavaksi kaupungin töissä 5.6. alkaen (2.7. 1327 §, ks. kunn.as.kok. s. 68).

*Työaikojen muuttaminen.* Katujen puhtaanapitoa koskevien määräysten muuttumisen johdosta palkkalautakunta päätti valtuuttaa toimistopäällikkönsä käymään puhtaanapito-osaston työntekijäin työajan muuttamista koskevat neuvottelut (18.3. 643 §). Kun työntekijäin esittämiä palkkavaatimuksia ei palkkalautakunnan mielestä voitu voimassa olevien palkkahinnoittelumääräysten perusteella hyväksyä, palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle ilmoittaa, ettei lautakunnan ja keskustoimikunnan välillä käydyissä neuvotteluissa ollut päästy tuloksiin (29.4. 943 §). Eräiden puhtaanapitotöissä tapahtuneiden työselkkausten jälkeen aloitettiin neuvottelut kuitenkin uudelleen ja päästiin niissä neuvottelijain kesken yksimielisyyteen. Palkkalautakunta päätti hyväksyä 18.6. pidetyissä neuvotteluissa aikaansaadun neuvottelutuloksen (22.7. 1343 §, ks. kunn.as.kok. s. 116).

Sähkölaitoksen esitettyä mittarinasennus- ja virrramuutososastojen työntekijäin työajan muuttamista eräissä tapauksissa, palkkalautakunta päätti ilmoittaa työehtosopimuksen toiselle allekirjoittajalle, Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnalle, että sähkölaitoksen esittämiin neuvotteluihin ryhdyttäisiin ensi tilassa. Samalla lautakunta päätti valita po. neuvotteluihin toimistopäällikkö Ståhlbergin (16.9. 1731 §). Sittemmin palkkalautakunta päätti vahvistaa neuvotteluissa tehdyn sopimuksen siitä, että kaupungin ja Keskustoimikunnan välisen voimassa olevan työehtosopimuksen määräyksistä poiketen työt sähkölaitoksen mittarin-

asennus- ja virranmuutososastoilla aloitetaan kautta vuoden klo 8.00. Samoin päätettiin, että työehtosopimuksen määräyksistä poiketen em. kahdes-  
sa osastossa lopetetaan työt kesä-elokuun aikana lauantaisin klo 13.00. Vielä päätettiin, että mittarintarkistusosastolla aloitetaan työt samoin klo 8.00 muina kuukausina, paitsi kesä-elokuussa sekä että em. työajan muutokset koskevat myöskin niiden autojen muutosmiehistöä, jotka palvelevat em. osastoissa. Uusi työaika tulee voimaan 1.10. lukien (30.9.1851 §).

Merkittiin tiedoksi Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirje, joka koski palomiestien ja paloalipääillysten työaikaa (4.11. 2152 §).

*Kärkimieslisän suorittaminen urakkatöissä.* Palkkalautakunta päätti ilmoittaa sähkölaitokselle, että Sähkötyönantajain Liiton ja Suomen Metallityöväen Liiton välillä 7.9. solmitun uuden sähköasennusalan työehtosopimuksen 5 §:n 1 momenttiin liittyvän pöytäkirjamerkinnän sisältämän kärkimieslisän maksamista koskevaa määräystä oli noudatettava laitoksen alaisissa töissä 7.9. alkaneen tiliviikon alusta lukien (14.10. 1947 §).

*Erikoisammattimiehen palkan maksaminen.* Palkkalautakunta päätti suostua sähkölaitoksen esitykseen saada maksaa erikoisammattimiehen palkka eräille sähkölaitoksen ammattimiehille (20.5. 1078 §, 4.11. 2104 §).

*Teurastamon tuntipalkkaisten teurastajien palkat.* Palkkalautakunta päätti hylätä Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan esityksen voimassa olevan työehtosopimuksen 6 §:n 4 kohdassa olevien määräysten soveltamisesta teurastamon tuntipalkkaisten teurastajien palkkoihin (29.4. 942 §, ks. kunn.as.kok. s. 119).

*Puhtaanapito-osaston kadunlakaisijain palkkojen järjestäminen.* Palkkalautakunta päätti ilmoittaa Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnalle, että kadunlakaisijoille voitiin runsaan lumentulon vuoksi maksaa 1.5. saakka etumiehille vahvistettu palkka (1.4. 755 §).

*Satamatyöntekijäin käyttäminen lumitöihin.* Helsingin Kauppakamari oli satamalautakunnalle lähettämässään kirjelmässä kiinnittänyt huomiota niihin epäkohtiin, joita Katajanokan satamassa oli esiintynyt lumen poistamisessa laiturialueilta. Epäkohta, jonka pääasiallisena syynä oli kaupungin ja Valtionrautateiden välinen Katajanokan raiteiston puhtaanapitämistä koskeva sopimus, saataisiin korjatuksi, kun tekeillä oleva uusi sopimus, joka laajentaisi kaupungin puhtaanapitovelvollisuutta, tulisi voimaan. Satamalautakunta oli ehdottanut, että kun osa satamatyöntekijöistä joutui lumiesteiden takia odottamaan työskentelymahdollisuuksia, tätä joutilasta työvoimaa käytettäisiin lumitöihin. Asianomaisen työntekijäjärjestön kanssa neuvoteltaessa oli käynyt ilmi, ettei sillä ollut huomauttamista siitä, että lumentuloaikaan tarpeen vaatiessa käytettäisiin vapaana olevia satamatyöntekijöitä tilapäisiin lumitöihin. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että ko. lumityöt satamassa olisi järjestettävä siten, että ahtaat palkkaisivat palveluksessaan olevat satamatyöntekijät po. työhön ja perisivät laskulla korvauksen kaupungin puhtaanapito-osastolta (4.11. 2090 §).

*Sepänapulaisten asema työntekijöinä ja heille maksettava palkka.* Rakennustoimiston Toukolan konepajojen tiedustelun johdosta, joka koski eräiden sepänapulaisten asemaa työntekijöinä sekä heille maksettavaa palkkaa, palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että voimassa olevan työehtosopimuksen 9 §:n 5 kohdan (ks. kunn.as.kok. s. 120) mukaan oli opin suorittaneelle tai ammattimiehen apulaisena työskennelleelle työntekijälle maksettava nuoremman ammattimiehen palkka. Kun määräyksessä rinnastetaan toisiinsa opin suorittanut ja toisaalta 4 vuotta ammattimiehen apulaisena työskennellyt työntekijä, täytyy palkkalautakunnan käsityksen mukaan tarkoitusta harkittaessa lähteä siitä, että siinä taatun palkan edellytyksenä on pidettävä saavutettua ammattitaitoa, jota työntekijä joutuu työssään käyttämään. Kun palkkalautakunnan toimisto oli aikanaan saanut asiasta sen käsityksen, että sepänapulaiset joutuvat ainakin joissakin tapauksissa suorittamaan varsinaisia sepän tehtäviä, oli edellä sanotun periaatteen mukaisesti katsottu, että heille oli 4 v:n kuluttua maksettava nuoremman ammattimiehen palkka. Mikäli sepänapulaiset kuitenkin toimivat pelkästään ns. päällelyöjinä, ei heille palkkalautakunnan käsityksen mukaan voitu maksaa korkeampaa palkkaa kuin mikä tariffissa on heille vahvistettu (8.1. 117 §).

*Likaisen työn lisän maksaminen.* Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan esitettyä eräiden työehtosopimukseen liittyvien palkkahinnoittelun mukaisten likaisen työn lisien soveltamista teurastamon työntekijäin palkkoihin palkkalautakunta päätti ilmoittaa Keskustoimikunnalle, että palkkahinnoittelussa mainituista ko. likaisen työn lisistä aikoinaan neuvoteltaessa pidettiin silmällä niiden soveltamista vain teollisuuslaitoksissa ja liikennelaitoksessa suoritettaviin töihin, ja kun niiden ulottaminen myös teurastamossa suoritettaviin töihin tietäisi oleellista muutosta palkkahinnoittelussa oleviin määräyksiin, ei kysymystä palkkalautakunnan käsityksen mukaan voitu entisen palkkahinnoittelun voimassa ollessa ratkaista myönteiseen suuntaan. Sen sijaan ei mikään estänyt ottamasta asiaa harkittavaksi, kun palkkahinnoittelusta seuraavan kerran sovittaisiin (11.3. 585 §).

*Likaisen työn lisän saamista* koskevan Kivelän sairaalan sairaala-apulaisen anomuksen johdosta palkkalautakunta päätti anojalle ilmoittaa, ettei hänelle virkasäännön alaisena kuulunut likaisen työn lisä, joka maksetaan vain työsuhteessa kaupunkiin olevalle (26.3. 718 §).

*Eväsrahan maksamista* koskevan määräyksen tulkinta. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kaikille virastoille ja laitoksille tiedoksi ja noudatttavaksi seuraavaa:

Palkkalautakunnan käsityksen mukaan työehtosopimuksen eväsrahaa koskevan määräyksen laadinnassa ja siitä sovittaessa on pidetty lähtökohtana tavallisten arkipäivien ruokatunnin pituuden tarjoamaa mahdollisuutta lämpöisen aterian nauttimiseen. Näin ollen tietäisi ruokarahan maksaminen myöskin lauantaisin ja juhlapäivien aattoina mainitun korvausmenetelmän oleellista laajentamista. Kun tähän ei ole aihetta, palkkalautakunta ilmoittaa, ettei eväsrahaa 1.11. alkaen enää suoriteta lauantaisin ja juhlapäivien aattoina (28.10. 2060 §).

Eväsrahan maksamista viranhaltijoille ja muillekin kuukausipalkalla toimiville virkailijoille koskevan virkamiesyhdistyksen esityksen palkkalautakunta päätti esittää hylättäväksi (28.10. 2061 §).

*Veron ennakkopidätyksen suorittaminen eväsrahasta.* Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta oli tehnyt esityksen siitä, ettei voimassa olevan työehtosopimuksen mukaan maksettavasta eväsrahasta pidätettäisi ennakkoeroa, huomauttaen samalla, että mm. satamarakennusosasto oli yhdistänyt po. ruokarahakorvauksen maksettavaan työpalkkaan, josta oli yhteisesti suoritettu veron ennakkopidätys. Keskustoimikunnan käsityksen mukaan ei työnantajan tulisi suorittaa eväsrahasta veron ennakkopidätystä, vaan olisi eväsraha suoritettava erillisenä ja vähentämättömänä kuten päiväraha- ja työkalukorvauksetkin. Antamassaan lausunnossa verotusvalmisteluvirasto huomautti, että tulon veronalaisuus oli kussakin yksityistapauksessa ratkaistava lain mukaan verotuksen yhteydessä. Valtiovarainministeriön verotusasiainosaston antaman ohjeen mukaan ennakkopidätykset olisi suoritettava perheellisiltä puolesta ja perheettömiltä koko eväsrahan osalta. Koska asia ei kuulunut palkkalautakunnan käsiteltäviin, päätettiin kertynyt aineisto saattaa kaupunginhallituksen tietoon ja ehdottaa, että verotusvalmisteluviraston ehdottamat toimenpiteet ilmoitettaisiin ao. laitoksille (4.11. 2088 §).

*Työkalukorvausten suorittaminen.* Palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. laitoksille, että kaupungin työntekijöille ryhdytään suorittamaan työkalukorvauksia työehtosopimuksen 12 §:n 3 kohdassa olevan yksityisaloilla sovitun määräyksen mukaisesti 14.-15.5. alkaneesta palkanmaksukaudesta lukien (22.7. 1422 §).

*Uuden siivouskorvausjärjestelmän käyttöönotto.* Palkkalautakunta päätti hyväksyä järjestelytoimiston esittämän uuden siivouskorvausjärjestelmän suunnitelman järjestöjen kanssa käytävien neuvottelujen pohjaksi sekä saattaa suunnitelman Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan ja Helsingin Kaupungin Virkamiesyhdistyksen tietoon (5.8. 1488 §).

*Työntekijäin lauantaipäivien kahvitauko.* Merkittiin tiedoksi, että työtuomioistuin oli hylännyt Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan kanteen, joka koski kaupungin työntekijäin lauantaipäivien toista kahvitaukoa. Samalla palkkalautakunta päätti ilmoittaa asianomaisille laitoksille, että lauantaipäivien kahvitaukojen suhteen on ruvettava noudattamaan voimassaolevan työehtosopimuksen määräyksiä sekä että mikäli



poikkeamiset niistä määräyksistä ovat laitoksen toiminnan, töiden asianmukaisen järjestelyn tms. syiden takia tarpeen vaatimia, on mainittuihin poikkeamisiin kussakin tapauksessa hankittava palkkalautakunnan suostumus (5.2. 340 §).

Edelleen merkittiin tiedoksi rakennustoimiston ilmoitus, että huolimatta työtuomioistuimen tuomiosta, jolla oli vahvistettu työehtosopimuksen 4 §:n 3 kohdan määräys, että lauantaisin, jolloin työaika päättyy klo 14.00 saatiin pitää ainoastaan yksi enintään 15 minuutin kahvitauko, oli rakennustoimiston työmailla huomattavassa määrin vastoin määräyksiä edelleen pidetty kaksi kahvitaukoa. Samalla palkkalautakunta päätti esittää Keskustoimikunnalle, että sen olisi huolehdittava siitä, että työehtosopimuksen määräyksiä noudatettaisiin samoin kuin työtuomioistuimen työehtosopimuksen tulkinnasta antamaa tuomiotakin (26.2. 487 §, ks. kunn. as.kok. s. 117).

Vt Nieminen ym. olivat kaupunginvaltuuston kokouksessa 5.3. esittäneet asiaa koskevan välikysymyksen, tiedustellen oliko kaupunginhallitus tietoinen siitä, että palkkalautakunta oli kieltänyt kaupungin palveluksessa olevilta työntekijöiltä vuosia käytännössä olleen oikeuden lauantapäivän toiseen kahvitaukoon. Palkkalautakunta päätti asian johdosta lausuntonaan ilmoittaa, että kun kysymyksessä ei ole muuta kuin voimassa olevan työehtosopimuksen määräysten täytäntönnäpö, on kaupungin luonnollisena velvollisuutena vaatia sen toteuttamista sen jälkeen kun ko. määräysten oikea tulkinta on tullut vahvistetuksi työtuomioistuimen lopullisella, lainvoimaisella päätöksellä. Palkkalautakunta on johtosääntönsä mukaan ollut nimenomaan velvoitettu toiminnassaan ajamaan sitä yhdenmukaisen palvelusehtojen linjaa, johon kahvitaukojärjestelmän järjestämisessäkin on pyritty. Palkkalautakunta päätti pyytää Keskustoimikunnalta selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin se oli ryhtynyt työehtosopimuksen noudattamiseksi kahvitaukokysymyksessä (11.3. 590 §). Keskustoimikunta oli sittemmin ilmoittanut lähettäneensä toimikuntaan liittyneille osastoille ko. työtuomioistuimen päätöksen, että jäsenistön keskuudessa ei olisi epätietoisuutta siitä, miten kahvitaukoja koskevia määräyksiä on noudatettava. Samalla Keskustoimikunta oli ehdottanut, että palkkalautakunta, huolimatta työtuomioistuimen päätöksestä kehottaisi kaupungin laitoja noudattamaan lauantapäivien kahvitaukojen suhteen aikaisempaa käytäntöä siksi, kunnes asia ratkaistaisiin työsopimusneuvottelujen yhteydessä. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa Keskustoimikunnalle, että Keskustoimikunta ei ollut Kunnantyöntekijäin Liiton kehoituksista huolimatta tyydyttävällä tavalla huolehtinut työehtosopimuksen määräyksen noudattamisesta. Aikaisemman menettelyn noudattamiseen nähden palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että lautakunnan kokouksessa 11.3. siitä tehty ehdotus hylättiin sekä että kaupunginhallituksen kokouksessa 13.3. tehty vastaava ehdotus hylättiin niin ikään (18.3. 642 §).

*Virkojen perustamista, järjestelyjä sekä palkkausta koskevat lausunnot.* Palkkalautakunta antoi kertomusvuoden aikana lukuisia lausuntoja, jotka koskivat uusien virkojen perustamista, niiden uudelleenjärjestelyä entisten vakinaistamista, virkanimikkeiden muuttamista, avoimiksi tulleen virkojen täyttämistä niitä haettavaksi julistamatta, niiden täyttämättä jättämistä jne. Uusien virkojen perustamisen ollessa kyseessä palkkalautakunta yleensä tyytyi vain esittämään käsityksensä ehdotetun palkkaluokan sopivaisuudesta puuttumatta muuten viran tarpeellisuuden arviointiin. Edelleen annettiin useita lausuntoja palkankorotusasioista, palkkioiden maksamisesta, henkilökohtaisen palkanlisän maksamisesta eräissä tapauksissa, virkojen täyttämisestä hakijain esittämin omin palkkavaatimuksin yms.

Koulukotien johtokunnan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa johtokunnalle, että sillä oli oikeus itse päättää tietyn viran täyttämättä jättämisestä (7.10. 1916 §).

*Viranhaltijan siirtäminen hoitamaan toisessa laitoksessa olevaa virka* Huoltolautakunta oli esittänyt, että Käpylän kunnalliskodin osastonhoitajat siirrettäisiin uuteen vanhainkotiin. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltolautakunnalle, että virkasäännön 4 §:n 2 momentin mukaan virka saadaan, ellei ao. lautakunta toisin päättä, täyttää haettavaksi julistamatta, kun kysymyksessä on mm. virkasäännön 11 §:n 2) kohdassa mainittu

siirtyminen toiseen virkaan. Virkasäännön 11 §:n 2) kohdassa mainitaan, että viranhaltijan on alistuttava siirtymään toiseen samanluontoiseen virkaan hänelle kuuluvien palkkaetujen kuitenkin vähenemättä. Näitten määräysten perusteella huoltolautakunta oli oikeutettu itse päättämään esitetystä siirrosta (16.12. 2343 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. ss. 130, 132).

Edelleen huoltolautakunta oli esittänyt, että kunnalliskodin vs. varastokirjanpitäjä saataisiin määrätä vanhainkodin tp. kirjanpitäjän virkaan sitä haettavaksi julistamatta. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltolautakunnalle, että mikäli oli kysymyksessä virkasäännön 11 §:n 2 kohdan soveltaminen viranhaltijan siirrosta toiseen virkaan, sai huoltolautakunta itse päättää siitä, mutta mikäli oli kysymys vanhainkodin tp. viran täyttämisestä tavalliseen tapaan pysyväisluontoisesti, sitä kuitenkin haettavaksi julistamatta, palkkalautakunta päätti suostua esitykseen huoltolautakunnan esittämillä perusteilla (16.12.2344 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. s. 132).

Kokki- ja Stuerttikoulun ottaminen kaupungin haltuun. Suomen Merimieslähetyssseura oli esittänyt, että Kokki- ja Stuerttikoulu otettaisiin kaupungin haltuun 1.1.1953 alkaen. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa esitystä palkkauksiin nähden sekä esittää että virkojen täyttämisestä olisi tehtävä eri esitys vasta sen jälkeen, kun virat on perustettu (26.8. 1592 §).

Uimastadionin johdon järjestely. Palkkalautakunta päätti puoltaa urheilu- ja retkeilylautakunnan esitystä uimastadionin johdon järjestelyksi (3.6. 1150 §).

Avoimna olevan opettajan viran hoitaminen. Aleksis Kiven koulussa oli lukuvuoden 1951/52 aikana kaksi opettajaa hoitanut avoimna ollutta opettajan virkaa siten, että kumpikin oli saanut puolet po. viran peruspalkasta. Opettajat olivat kuitenkin pyytäneet palkkauksen järjestämistä mainitulta ajalta ylituntipalkkion muodossa. Asiaa oli tiedusteltu kouluhallitukselta, joka oli ilmoittanut, että kansakoululainsäädännön perusteella on katsottu, ettei opettaja voi saada muuta kuin yhden peruspalkan, joten mitä hän virkansa lisäksi joutuu opetustyötä suorittamaan, on se katsottava ylityöksi, joka korvataan ylituntipalkkioina. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ko. palkkauksen järjestämistä ylituntipalkkioiden perusteella (10.6. 1210 §).

Spesialistilisen maksaminen erikoislääkäreille. Suomen Lääkäriliitto oli pyytänyt neuvotteluja erikoislääkäreille maksettavan ns. spesialistilisen käytäntöönottamisesta. Palkkalautakunta valitsi neuvottelijaksi toimistopäällikkö J. Ståhlbergin. Sairaalamautakunta oli lausunnossaan ilmoittanut puoltavansa neuvotteluihin ryhtymistä ja asettunut spesialistilisen maksamisen kannalle. Asiaa oli palkkalautakunnassa käsitelty jo v. 1951 jolloin oli todettu, että noin puolet sairaaloiden apulaislääkäreiden viroista oli erikoislääkäreiden hallussa, mikä osoitti, että palkkausentiselläänkin oli kohtuullinen. Asia oli silloin esitetty hylättäväksi. Viimeksi käytyjen neuvottelujen tuloksesta palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle ilmoittaa lausuntonaan, ettei Lääkäriliiton esitys sellaisenaan antanut aihetta toimenpiteisiin, vaan että Lääkäriliitto tulisi vastaisuudessa tekemään uuden perustellun ehdotuksen kaupungin sairaaloiden apulaislääkäreiden palkkauksen ja palvelusajan pituuden ratkaisemiseksi (27.5. 1108 §, 2.7. 1302 §).

Vuokrataloyhtiöitten, joissa kaupungilla on osake-enemmistö, palveluksessa olevien henkilöiden palkkojen sekä muiden etuisuuksien samaistamisesta kaupungin palveluksessa oleviin olivat vt Leivo-Larsson ym. tehneet aloitteen, jonka palkkalautakunta päätti esittää hylättäväksi, koska siitä ei voitaisi soveltaa yksistään asunto-osakeyhtiöihin, vaan olisi se ulotettava koskemaan kaikkia yhtiöitä, joissa kaupungilla on osake-enemmistö. Jos taas kaupunki vastaisi yhtiöiden palveluksessa olevan henkilökunnan palkkauksesta ja siihen liittyvistä muista sosiaalisista eduista, menettäisi ao. yhtiö määräämisvallan omissa sisäisissä asioissaan ja ko. yhtiöiden henkilökunnalla olisi kaupungin sen palveluksessa oleville henkilöille takaamat edut, mutta ei niiden asettamia velvoituksia (22.4. 862 §).

*Viranhaltijain vapunpäivänä suorittaman työn korvaaminen.* Virkamiesyhdistyksen asiaa koskevan esityksen johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille, että sunnuntaina tai juhlapäivänä tehdystä työstä suoritetaan viranhaltijalle, jollei siitä ole toisin määrätty, kuukausipalkasta erillinen korvaus, joka lasketaan kuten 31 §:n 1 momentissa ylityöpalkkioista on määrätty. Jos työ samalla on ylityötä, maksetaan siitä lisäksi 31 §:ssä mainittu palkkio, joka maksetaan viranhaltijan korottamattomasta palkasta. Em. työstä, jollei se ole säännöllistä vuorotyötä, maksetaan korvaus vain, jos työ on suoritettava työpaikalla viraston tai laitoksen päällikön enintään kahdeksi viikoksi kerrallaan antaman kirjallisen määräyksen perusteella. Laissa vapunpäivä on määrätty palkalliseksi vapaapäiväksi, mutta ei juhlapäiväksi, kun sitävastoin mm. itsenäisyyspäivä on lainsäädännössä säädetty nimenomaan juhlapäiväksi. Toisaalta kaupungin palveluksessa olevat työntekijät ovat oikeutetut saamaan työehtosopimuksen mukaisesti vapunpäivältä palkkaa samojen perusteiden mukaan kuin itsenäisyyspäivältäkin. Kun kaupungin viranhaltijat ja työntekijät useissa tapauksissa joutuvat rinnakkain suorittamaan vapunpäivän työtä, on virkasäännön 32 §:n 1 momenttia yhdenmukaisuuden vuoksi sovellettava siten, että arkipäiväksi sattuneena vapunpäivänä tehdystä työstä on myöskin viranhaltijoille suoritettava sunnuntaiyökorvausta ja vapunpäivä siis siinä suhteessa rinnastettava juhlapäiväksi. Päättäessään hyväksyä em. tulkinnan palkkalautakunta samalla päätti, että tulkintaa on sovellettava kertomusvuoden vapunpäivään nähden (5.8. 1491 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. s. 138).

*Valmistuvan poikien ja tyttöjen ammattikoulujen harjoittelijain palkkion korottaminen.* Ammattiopetuslaitosten johtokunnan esitettyä valmistuvan poikien sekä tyttöjen ammattikouluihin syyslukukauden 1951 alusta otettujen harjoittelijain palkkion korottamista A-sopimuksen mukaisesti palkkalautakunta päätti puoltaa esitystä kaupunginhallitukselle (29.4. 919 §).

*Palkan maksaminen virasta pidättämisen ajalta.* Sen jälkeen kun sähkölaitos oli tiedustellut voitiinko virasta pidätettynä olleelle viranhaltijalle suorittaa hänelle kuuluva palkka, palkkalautakunta päätti ilmoittaa sähkölaitokselle, että virkasäännön mukaan on pidätetty palkka suoritettava virasta pidätetylle, ellei viranhaltijaa tuomioistuimessa tuomittu rangaistukseen sen teon tai laiminlyönnin johdosta, joka on aiheuttanut virasta pidättämisen tai ellei häntä kurinpidollisesti määrätä varoitusta ankarampaan rangaistukseen. Näin ollen oli tiedustelun aiheuttaneelle viranhaltijalle maksettava hänen anomansa palkka (15.1. 177 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. s. 133).

*Ylityökorvauksen maksaminen viranhaltijoille ja työntekijöille.* Sähkölaitoksen ylityökorvauksien maksamista koskevan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa sähkölaitokselle, että päivittäisen ylityökorvauksen määrää vuorokauden normaalin työajan ylittävä työtuntimäärä. Kun siis vuorokausi vaihtuu, viranhaltijan tai työntekijän on ensin tehtävä 8 tuntia tavalliseen tapaan palkattua työtä ja vasta sen ylittävältä osalta maksetaan ko. prosenttikorotukset. Näin ollen olisi oikeastaan katsottava, että asianomaisen, mikäli edellisenä päivänä aloitettu ylityö jatkuu klo 24.00 jälkeen, sen jälkeen suorittamasta työstä olisi 8 tunnilta maksettava tavallinen palkka ja vasta 8 tunnin jälkeen suoritetusta työstä hyväksytyt prosenttikorotukset. Sähkölaitoksen mainitsemassa esimerkissä sunnuntaina suoritettu työ oli heti klo 24.00 jälkeen korvattu ylityönä, joten sähkölaitos on menetellyt virkasäännön määräysten mukaisesti. Muissakin tapauksissa sähkölaitoksen palkkakonttorin menettely oli ollut oikea, vaikkakin niissä tapauksissa, jolloin arkipäivä oli kysymyksessä ja edellisenä päivänä aloitettu ylityö jatkui vuorokauden vaihtumishetken yli klo 8:aan asti aamulla, tämä työ oli maksettava tavallisin palkoin, vasta sen jälkeen suoritetusta työstä voitiin maksaa prosenttikorotuksin lasketut ylityökorvaukset. Käytännössä ei kuitenkaan ollut estettä merkitä vuorokauden vaihtumishetken jälkeen suoritettuja työtunteja 50 ja 100 %:n ylityökorvauksin suoritettaviksi, kunhan vain pidettiin silmällä, että samana päivänä suoritettiin normaali 8 tunnin työpäivä (26.3. 699 §).

Viranhaltijoille maksettavan ylityökorvauksen laskemistapaa koskeva kaupunginhallituksen kiertokirje merkittiin tiedoksi (28.10. 2054 §).

Päivystyskorvauksen vahvistaminen. Palkkalautakunta päätti merkitä kaupunginhallituksen varallaolokorvauksia koskevat päätökset tiedoksi sekä vahvistaa poliisilaitoksen sairaanhuollon sairaanhoitajien korvauksen 1/16:ksi varallaoloon käytetystä ajasta; Malmin sairaalan lämmittäjä-mekaanikon päivystyskorvauksen 1/5:ksi varallaoloajasta sekä ilmoittaa huoltolautakunnalle, että kunnalliskodin vahtimestareille oli suoritettava päivystystyöstä korvausta samojen perusteiden mukaan kuin työntekijöille (8.4. 805 §, 16.9. 1748 §, 14.10. 1953 §).

Yötyökorvauksen maksaminen viranhaltijoille. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle hylättäväksi Helsingin Kunnantöyhteyksien Keskustoimikunnan esityksen, joka koski yötyökorvauksen suorittamista kaupungin viranhaltijoille samalla tavoin kuin valtion viranhaltijoille sekä Suomen Sairaanhoitajaliiton esityksen yötyökorvauksen maksamisesta kaupungin sairaanhoitohenkilökunnalle (3.6. 1148, 1149 §).

Yötyökorvauksen maksaminen elintarvikekeskuksen erälle työntekijöille. Elintarvikekeskuksen lautakunta mainitsi esityksessään, että koulu-ruokintakautena syyskuusta toukokuuhun jouduttiin kansakoululla klo 9.00 aloitettavaa ruokailua varten valmistamaan n. 23 000 annosta, josta aiheutuva työ oli aloitettava klo 2.30 yöllä. Kun ruoka valmistetaan suurissa höyrykattiloissa, joka muodostuu tekijälle raskaaksi, pitävät keittäjät siitä maksettavaa 20 %:n yötyölisäkorvausta klo 24-6 väliseltä ajalta liian pienenä. Palkkalautakunnan todettua, että elintarvikekeskuksen esittämät seikat työn raskaudesta pitivät paikkansa, päätettiin kaupunginhallitukselle esittää, että pääkeittäjälle maksettaisiin väliaikaisesti siksi kunnes hänen palkkauksensa on arvosteltu ja ratkaistu palkkaluokituskomiteassa, 4 000 mk:n erillinen korvaus kuukaudessa koulu-ruokintakaudelta sekä apulaiskeittäjille 3 500 mk:n korvaus vastaavalta ajalta (23.9. 1799 §).

Kansakoulujen kirjastonhoitajille luettelointityöstä maksettava palkkio. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa kansakoulujen kirjastonhoitajille luettelointityöstä maksettavaksi 25 mk niteeltä sekä sarjakirjoista 5 mk niteeltä (29.4. 940 §).

Kuorma-autojen työnvälityksestä maksettava palkkio. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ko. palkkion vahvistamista 5 000 mk:ksi kuukaudessa 1.7. lukien (9.9. 1673 §).

Asiamiesosaston vahtimestarille perimisestä maksetun palkkion korottaminen. Palkkalautakunta päätti puoltaa asiamiesosaston vahtimestarin L. Lindvallin anomusta, että hänen virka-ajan ulkopuolella suorittamistään tutkimuksista, jotka koskivat kaupungin jäämävelallisten maksukykä, heidän varallisuuttaan ym., maksettava palkkio korotettaisiin 1.10. lukien 4 000 mk:ksi kuukaudessa (14.10. 1956 §).

Palotarkastuksiin komennetuille palomiehille suoritettava erikoiskorvaus. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ko. palkkion korottamista 1 080 mk:ksi viikossa (22.1. 238 §).

Lisäpalkkion maksaminen eteläisen sivukirjaston portaiden siivouksesta. Palkkalautakunta päätti puoltaa 2 500 mk:n lisäpalkkion suorittamisesta talonmiehelle kirjaston portaiden ylimääräisen siivouksen korvaamiseksi (22.7. 1380 §).

Korvauksen suorittaminen menetetyistä työajasta. Työtupien asiaa koskevan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että työtupien suutarintöyhteyksille oli 17.7.-18.8. väliseltä työtupien suljetuna oloajalta maksettava jo suoritettun kahdeksan päivän vuosilomapalkan lisäksi 14 päivän, eli irtisanomisajan palkka (9.9. 1662 §).

Luvaton poissaolo työstä. Kivelän sairaalan ilmoituksen mukaan oli sairaalan lämmittäjä-mekaanikko ollut juopumuksen takia poissa työstään viikon. Palkkalautakunta päätti, ettei ko. lämmittäjä-mekaanikolla ollut oikeutta saada palkkaa mainitulta ajalta. Sairaalalautakunta ilmoitti puolestaan antavansa asianomaiselle varoituksen hänen menettelystään (5.2. 331 §).

Vuosiloman myöntäminen ennen varsinaista lomakautta. Rahatoimiston asiaa koskevan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa,

että vuosiloma voidaan kalenterivuoden kuluessa antaa muulloinkin kuin yleisenä lomakautena, mikäli tällainen järjestely on viranhoidon kannalta tarkoituksenmukaista ja että viraston asiana on harkita koska loma viranhaltijalle myönnetään (19.2. 451 §).

*Pitämättä jääneen vuosiloman korvaaminen rahalla.* Rikosasiainnotaari M. Solin oli anonut, että hänelle korvattaisiin rahassa v.1951 pitämättä jäänyt vuosiloma. Yhteisraastuvanoikeuden yleisjaosto oli asiasta maininnut, että keväällä v.1951 supistettiin raastuvanoikeuden viranhaltijain vuosilomiin myönnettyjä määrärahoja ja että tämän vuoksi jouduttiin kokeilumielessä siirtymään uusiin lomajärjestelyihin. Tällöin oli myös ilmennyt, ettei ollut varoja anojan sijaisen palkkaamista varten. Tästä tietoisena haki ja oli jättänyt lomansa anomatta ja jäi sitä vaille, kun sensijaan muut raastuvanoikeuden virkamiehet olivat saaneet vuosilomansa. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa anomusta ja huomauttaa samalla, että lomat on myönnettävä anomuksista riippumatta ja että lomaa varten olisi sijaismääräraha voitu anoa vielä kertomusvuodenkin keväällä ja myöntää loma anojalle talvilomana (29.4. 917 §).

*Väärinkäytöksiin syyllistyneen viranhaltijan vuosilomakorvaus.* Palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltovirastolle, että sen tiedustelussa mainittu ent. viranhaltija oli mm. tuomittu jatketusta virkamiehenä tehdystä kavaltamisesta viraltapanon sijasta sakkorangaistukseen sekä yksityisen asiakirjan väärentämisestä ehdolliseen vapausrangaistukseen. Virkasäännön 38 §:n 4 momentin mukaan vuosilomalain määräyksiä loman korvauksen menettämisestä on noudatettava myöskin kaupungin viranhaltijain suhteen. Sanotun vuosilomalain määräyksen mukaisesti menetetään lomakorvaus, jos työnantaja on purkanut työsopimuksen työsopimuslain 31 §:n 1 momentin 1, 3 tai 6 kohdan perusteella. Mainitun lainpaikan 3 kohdan mukaan voi työnantaja heti purkaa työsopimuksen mm., jos työntekijä tekee itsensä syyppäksi kavaltamiseen. Kun tiedustelussa mainittu henkilö oli syyllistynyt kavaltamiseen, oli hänen siten katsottava menettäneen lomakorvauksensa (7.10. 1906 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. s. 142).

*Oikeus virassa pysymiseen eroamisien saavuttamisen jälkeen myönnettiin kertomusvuoden aikana 20 viranhaltijalle. Luvat myönnettiin yleensä v:n 1952 loppuun, mutta eräissä tapauksissa myöskin ulottumaan v:n 1953 puolelle. Eräissä tapauksissa palkkalautakunta hylkäsi esitetyn anomuksen.*

*Sivutoimen hoitamiseen myönnettiin kertomusvuoden aikana oikeus 58 viranhaltijalle. Myönnettyt luvat koskivat esim. opetustoimen hoitamista yliopistossa tai muissa korkeakouluissa, lääkärinä toimimista eri laitoksissa yms.*

*Kaupungin ulkopuolella asumiseen myönnettiin oikeus 46 viranhaltijalle. Luvat olivat yleensä voimassa kertomusvuoden loppuun.*

*Konekirjoituksissa myönnettiin 12 toimistoapulaiselle.*

*Pikakirjoituksissa sai kertomusvuonna 8 viranhaltijaa.*

*Luontoisetukorvauksia vahvistettiin kertomusvuoden aikana lukuisissa tapauksissa joko vapauttamalla viranhaltija kokonaan luontoisetukorvauksen suorittamisesta tai määräämällä sen suuruus uudelleen. Kaupunginhallituksen määrättyä uusia huoneistoja virka-asunnoiksi vahvistettiin näiden vuokratkorvaukset. Yleensä luontoisetukorvaukset vahvistettiin väliaikaisesti siksi kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuisi voimaan. Kaupunginhallitukselle annettavissa lausunnoissa palkkalautakunta puolsi luontoisetukorvauksen vahvistamista eräissä tapauksissa. Myöskin oikeutettiin eräät esim. kunnalliskodissa tai sairaalassa asuvat viranhaltijat pitämään lapsensa tai muu omaisensa luonaan (18.3. 626 §, 22.7. 1423 §, 7.10. 1907 §, 2.12. 2315 §).*

*Joissakin tapauksissa oikaistiin luontoisetuja koskevia päätöksiä (19.2. 455 §, 26.3. 727 §).*

*Kertamaksuateriointiin siirtyminen sairaaloissa.* Sairaalalautakunnan esitettyä, että kaupungin sairaaloissa siirryttäisiin kertamaksuateriointiin kaupunginvaltuuston 23.4. tekemän päätöksen mukaisesti (ks. I os.) palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, ettei po. kertamaksuateriointiin siirryttäisi ennen uuden luontoisetujärjestelmän käyttöönottamista. Siltä varalta, että mainittu menetelmä kuitenkin otettaisiin käyttöön, olisi tavalliseksi ateriamaksuksi vahvistettava 65 mk (18.11. 2191 §):

*Lastenhuoltolaitoksissa tilapäisesti annettavasta ruoasta maksettava korvaus.* Lastensuojelulautakunnan esityksestä palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että lastenhuoltolaitoksissa tilapäisesti annettavasta ruoasta perittäisiin sama korvaus kuin sairaaloissakin (10.6. 1216 \$).

*Korvauksen suorittaminen sairaanhoitajakoulun oppilaille puuttuvista luontoiseduista.* Niille kolmannen vuosikurssin oppilaille, jotka olivat joutuneet tilanpuutteen takia asumaan kaupungilla, oli maksettu hyvitystä puuttuvista luontoiseduista. Sensijaan ei ensimmäisen ja toisen vuosikurssin oppilaille, jotka asuivat sairaalan ulkopuolella, ollut suoritettu mainittua korvausta. Kun nämäkin oppilaat valmistavan kurssin jälkeen joutuivat toimimaan sairaaloissa työvoimana, olisi ollut kohtuullista, että heillekin maksettaisiin korvaus kulloinkin voimassa olevien luontoisetukorvauksien mukaisesti. Palkkalautakunta päätti puoltaa esitystä kaupunginhallitukselle (8.1. 99 \$).

*Henkilökunnan pesun kilohinnan korottaminen.* Huoltolautakunnan ja sairaalalautakunnan esityksestä palkkalautakunta päätti puoltaa henkilökunnan pesun kilohinnan korottamista 35 mk:ksi 1.6. alkaen (22.4. 867 \$).

*Viranhaltijain luontoisetuihin kuuluvien vuokrien korottaminen.* Muutetaan 4.9.1951 tehtyä päätöstään palkkalautakunta päätti vahvistaa vuokrien luontoisetukorvauksen 43 mk:ksi m<sup>2</sup>:ltä 1.11. lukien (9.12. 2348 \$).

*Työtakkien hankkiminen pääkirjaston luottelo-osaston painokoneenkäyttäjille.* Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ko. osaston kahdelle toimistoapulaiselle myönnettäväksi työtakin, koska dapagmerkkisen painokoneen jokapäiväinen puhdistus vaatii sitä (18.3. 636 \$).

*Työtakkien jakaminen liikennelaitoksen linja-autojen siivoojille.* Palkkalautakunta päätti hylätä Helsingin Kunnantöytätekijäin asiaa koskevan esityksen. Samalla palkkalautakunta päätti ilmoittaa Keskustoimikunnalle, että palkkalautakunta tulee suhtautumaan myönteisesti neuvottelujen perusteella tehtävään sellaiseen järjestelmän muutokseen, jonka mukaan kaikille liikennelaitoksen työntekijöille annetaan po. vaatetusesineitä todellisen tarpeen mukaan käytettäväksi työaikana (8.1. 110 \$).

*Kumijalkineiden jakaminen liikennelaitoksen autohuollon työntekijöille.* Helsingin Kunnantöytätekijäin Keskustoimikunnan esityksestä palkkalautakunta päätti ilmoittaa liikennelaitoksen lautakunnalle sekä anojayhdistykselle, että Vallilan autohuollon työntekijöille oli työajaksi luovutettava kumisaappaat, jotka työajan päätyttyä oli säilytettävä ja huollettava liikennelaitoksen toimesta (8.1. 109 \$).

*Ikäisiä myönnettiin* kaikkiaan 2 844. Kaupunginhallitukselle annettiin lisäksi 130 lausuntoa, jotka koskivat muualla palvelun ajan laskemista virkavuosiksi ikälisiä yarten. Anomukset käsittivät paitsi valtion ja toisten kuntain eri tehtävissä palveltuja aikoja mm. Sotainvaliidien Veljesliitossa, Helsingin Naiskampaamokoulussa ja Helsingin Sotilassairaalassa ym. palveltujen aikojen hyväksi lukemista koskevat esitykset. Yhdessä tapauksessa myönnettiin oikeus lukea hyväksi aikaisempi palvelus vuosilomaa laskettaessa (27.5. 1114 \$).

Palkkalautakunta päätti jättää työnvälitystoimiston, liikennelaitoksen ja satamalautakunnan anomukset, jotka koskivat ikälisien myöntämistä eräille siivoojille ja urakkahinnoittelijoille, tutkimatta ja huomauttaa ko. laitoksille, että niillä oli kaupunginvaltuuston 28.11.1951 tekemän päätöksen puitteissa oikeus itse ratkaista asia (20.5. 1075 \$, 19.8. 1564 \$, 26.8. 1577 \$, ks. v:n 1951 kert. I osan s. 10).

Tilastotoimiston esitettyä erään toimistoapulaisen ikälisää koskevan päätöksen muuttamista, palkkalautakunta päätti ilmoittaa tilastotoimistolle, että virkasäännön 22 §:n 5 momentin mukaan viransijaisella on, oltuaan yhtämittaisesti kaupungin palveluksessa vähintään yhden vuoden, oikeus sen jälkeen saman palvelusjakson aikana saada ikälisää sen palkkaluokan mukaisesti, jonka peruspalkkaa hänen palkkansa lähinnä vastaa ja samoilla perusteilla kuin päävirassa olevalla vakinaisella viranhaltijalla. Koska mainittu toimistoapulainen oli viransijaisena kaupungin palveluksessa hänelle ikälisiä myönnettäessä, oli ne myönnetty em. virkasäännön mukaisesti. Kuuden kuukauden raja-aikaan nähden palkkalautakunta huomautti, ettei ko. henkilö ollut ollut yhtäjaksoisesti kaupungin palve-

luksessa tp. viranhaltijana kuin 23.10.-31.12.1951 välisen ajan. Näin olen palkkalautakunta katsoi, että ao. henkilölle oli myönnetty ikälisät virkasäännön määräyksen mukaisesti, joten tilastotoimiston esitys ei antanut aihetta toimenpiteisiin (23.9. 1792 §).

Erään apulaishoitajan ikälisäanomuksen johdosta palkkalautakunta päätti, hyläten anomuksen, ilmoittaa lastensuojelulautakunnalle, ettei hoito-harjoittelijana palveltuja aikoja lueta hyväksi ikälisiä varten, mutta ettei ollut asianmukaista palkata henkilöitä harjoittelijoiksi pitämälläsi aikaa kuin koulutuksen kannalta oli tarpeellista (23.9. 1800 §).

*Vuosisijaisina toimivien kansakoulunopettajien ikälisät.* Palkkalautakunta päätti, että vuosisijaisina toimiviin kansakoulunopettajiin vastaisuudessa sovelletaan ikälisiä myönnettäessä virkasäännön 22 §:n 3 momentin määräystä, kuitenkin siten, että jo myönnetty ikälisät pysytetään voimassa. Kaupunginhallituksen sittemmin alistettua tutkittavakseen mainitun päätöksen palkkalautakunta päätti antaa asiasta pyydetyn selityksen (2.12. 2314 §, 16.12. 2434 §).

*Ikälisää vastaavien palkankorotuksien saaminen taannehtivasti.* Tyytymättömänä yleisten töiden lautakunnan 8.10.1951 tekemään päätökseen oli mittausmies V.B. Liljeström anonut, että hänelle myönnettäisiin neljää ikälisää vastaavaa palkankorotus. Rakennustoimistosta saadun tiedon mukaan anojalla oli 1.7.1950 mennessä kaksitoista ikälisän saamiseen oikeuttavaa virkavuotta ja että hänet oli palkattu yleisten töiden lautakunnan käytettävissä olevista työmäärärahoista. Esittelijä oli huomauttanut, etteivät työmäärärahoista palkatut henkilöt ole oikeutettuja ikälisiin tai ikälisää vastaaviin palkankorotuksiin, vaan ovat heille maksetut palkankorotukset olleet täysin harkinnanvaraisia. Kaupunginhallitus oikeutti 22.4.1948 kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan suorittamaan mittausetumiehille ja mittausapulaisille ikälisää vastaavia palkankorotuksia heidän siirtyessään kuukausipalkalle. Tällöin sovellettiin työmäärärahoista palkattuihin henkilöihin samoja periaatteita kuin määrärahapalkkaisiinkin. Ikälisät maksettiin harkinnan mukaan sen kuukauden alusta lukien, jonka aikana anomus oli tehty. Uuden virkasäännön mukaan on määrärahapalkkaisilla viranhaltijoilla erinäisin edellytyksin oikeus saada ikälisää samalla tavoin kuin vakinaiset viranhaltijatkin, kun taas työmäärärahoista palkattuihin ei voitu enää soveltaa määrärahapalkkaisia viranhaltijoita koskevia määräyksiä. Virkasäännön 1 §:n perusteella ja koska työmäärärahoista palkatut henkilöt 1.3. lukien siirrettiin työsopimussuhteeseen, ei anojaan nähden ollut syytä soveltaa virkasäännössä olevia määrärahapalkkaisia koskevia määräyksiä, joiden mukaan määrärahapalkkaiset viranhaltijat voivat saada virkasäännössä mainittuihin edellytyksiin ikälisää taannehtivasti 1.5.1951 alkaen. Huolimatta siitä että yleisten töiden lautakunta oli puoltanut anomusta ei palkkalautakunta katsonut olevan syytä suostua siihen, koska asia voisi muodostaa vaikean ennakkotapauksen ja anoja joutuisi siten vastaavia toimenhaltijoita huomattavasti edullisempaan asemaan. Näin ollen palkkalautakunta päätti esittää anomuksen hylättäväksi (5.2. 350 §, ks. v:n 1951 kunn.as. kok. s. 129).

*Suomen Punaisen Ristin sairaalassa palveltujen aikojen hyväksyminen virkavuotia laskettaessa.* Helsingin Kunnantöntehtäjiin Keskustoimikunta oli maininnut, että kaikki SPR:n sairaalan kunnallisella osastolla palvelevat sairaanhoitajat saivat kaupungin palvelukseen tullessaan laskea hyväkseen sanotun palveluksen. Käytännössä se oli merkinnyt sitä, että kaikki ko. sairaalan palveluksessa olleet sairaanhoitajat olivat saaneet mainitun oikeuden siirtyessään kaupungin virkaan. Sen sijaan ei taloushenkilökuntaan kuuluville ollut enää myönnetty vastaavia etuja, vaikka heillä aikaisemmin olikin ollut sama oikeus. Keskustoimikunta oli esittänyt, että kaikissa viroissa ja toimissa SPR:n sairaalassa palvelut ajat hyväksyttäisiin ikälisiin oikeuttavaksi asianomaisen siirtyessä kaupungin palvelukseen. V.1931 tehdyn sopimuksen perusteella SPR:n sairaalan neljä yleistä osastoa luovutettiin kaupungin käyttöön. Tällöin myönnettiin myös näiden osastojen sairaanhoitajille oikeus lukea virkavuosiksi sairaalassa palveleman aika, koska katsottiin sairaanhoitajan työn selvästi voivan rajoittua määrättyyn osastoon, mikä ei ollut mahdollista muuhun henkilökuntaan nähden. Viittaus taloushenkilökunnan aikaisempiin

oikeuksiin johtui ilmeisesti palkkalautakunnan 3.5.1949 tekemästä päätöksestä, jonka mukaan SPR:n varsinaisen sairaalan tai invalidisairaalan palveluksessa, niiden ollessa sotasairaala, olleet oikeutettiin lukemaan hyväkseen ikälisiä varten sotatilaksi määrätty aika 30.11.1939 - 26.9.1947. Tämä periaatepäätös oli johtunut siitä, että eräälle Kivelän sairaalan siivoojalle oli myönnetty oikeus lukea hyväkseen ikälisiä varten SPR:n invalidisairaalaassa palveleensa aika, koska invalidisairaala oli silloin ollut sotasairaala. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle Keskustoimikunnan esityksen hylättäväksi huomautuksin, että palkkalautakunnan omaksumaa käytäntöä saataisiin edelleen noudattaa (7.10. 1890 \$).

*Ikälisen myöntämistä koskevan päätöksen peruuttaminen.* Palkkalautakunta päätti muuttaen 24.7.1951 tekemänsä päätöksen peruuttaa 4. ikälisen myöntämisen kirjastonhoitaja S.-L. Merille 1.5.1951 lukien, koska Meri oli oikeutettu siihen vasta 1.3.1954 lukien (12.2. 384 \$).

*Sairauslomasijaisuudet.* Palkkalautakunta myönsi kertomusvuonna sairauslomaa nauttivien viranhaltijain sijaisille palkkiota 570 tapauksessa. 61 tapauksessa myönnettiin viranhaltijalle jatkettua sairauslomaa, jolloin heille useimmissa tapauksissa myönnettiin oikeus ikälisiin ja puoleen peruspalkkaan. Eräissä tapauksissa kehoitettiin viranhaltijaa esittämään selvyys parantumismahdollisuuksistaan tahi huomautettiin, ettei enempää sairauslomaa enää tultaisi myöntämään. Eläkkeellä olevien toimieissa sairauslomasijaisina myönnettiin heille yleensä eläkkeen ja heidän hoitamansa viran loppupalkan välinen erotus. Eräissä tapauksissa oikeutettiin asianomainen laitos peruuttamaan myönnetty sairausloma (16.9. 1725 \$, 14.10. 1948 \$).

*Sairauslomasijaisien palkkaamiseen käytetyt määrärahat jakaantuivat eri laitosten ja virastojen kesken seuraavasti:*

|                             | Mk        |                              | Mk        |
|-----------------------------|-----------|------------------------------|-----------|
| Revisiotoimisto .....       | 170 585   | Veneeristen tautien poli-    |           |
| Kaupunginkanslia .....      | 247 075   | klinikat .....               | 32 165    |
| Kaupunginhallituksen asia-  |           | Äitiys- ja lastenneuvolat..  | 359 485   |
| miesosasto .....            | 295 945   | Desinfioimislaitos .....     | 127 670   |
| Rahatoimisto .....          | 696 845   | Sairaalavirasto .....        | 82 575    |
| Tilastotoimisto .....       | 113 095   | Huoltolautakunta virastoi-   |           |
| Verotusvalmisteluvirasto .. | 7 955     | neen .....                   | 872 855   |
| Palkkalautakunta .....      | 47 360    | Kunnalliskoti laitoksi-      |           |
| Maistraatti .....           | 335 375   | neen .....                   | 1 138 115 |
| Ensimmäisen kaupunginvoudin |           | Tervalammen työlaite .....   | 33 365    |
| konttori .....              | 331 645   | Työtuvat .....               | 148 505   |
| Toisen kaupunginvoudin      |           | Lastensuojelulautakunta ..   | 386 245   |
| konttori .....              | 96 095    | Lastenhuoltolaitokset ...    | 1 154 630 |
| Rikostuomioiden toimeenpa-  |           | Ryttylän koulukoti .....     | 20 530    |
| nijan konttori .....        | 168 980   | Toivolän koulukoti .....     | 85 485    |
| Helsinki-Huopalahden kau-   |           | Oikeusaputoimisto .....      | 15 385    |
| punginvoudin konttori ....  | 61 805    | Työnvälitystoyimisto .....   | 370 140   |
| Helsinki-Malmin kaupungin-  |           | Urheilu- ja retkeilylauta-   |           |
| voudinkonttori .....        | 24 670    | kunta sekä -toimisto .....   | 6 800     |
| Rakennustarkastus .....     | 70 245    | Kansanhuoltolautakunta ja    |           |
| Raastuvanoikeus .....       | 1 119 740 | toimisto .....               | 32 045    |
| Syyttäjistö .....           | 143 080   | Suomenkielinen työväenopisto | 12 970    |
| Raastuvanoikeuden arkisto   |           | Ruotsinkielinen työväenopis- |           |
| ja puhtaaksikirjoitus-      |           | to .....                     | 28 860    |
| kanslia .....               | 173 135   | Kähtäjäkoulu .....           | 95 340    |
| Poliisilaitos .....         | 19 135    | Valmistava poikain ammatti-  |           |
| Holhouslautakunta .....     | 63 305    | koulu .....                  | 17 285    |
| Terveydenhoitolautakunta ja |           | Valmistava tyttöjen ammatti- |           |
| sen toimisto .....          | 480 125   | koulu .....                  | 414 530   |
| Terveysolojen valvonta .... | 5 520     | Kotitalouslautakunta .....   | 76 825    |
| Terveydellisten tutkimusten |           | lastentarhain lautakunta ..  | 19 435    |
| laboratorio .....           | 159 865   | Kaupunginkirjasto .....      | 1 634 470 |
| Eläinlääkintöosasto .....   | 125 640   | Kaupunginorkesteri .....     | 240 270   |
| Maidontarkastamo .....      | 200 690   | Kiinteistötoimisto .....     | 119 925   |



Tuberkuloositoimisto ja  
 asuntolat ..... 258 545  
 Sielullisesti sairaiden  
 huoltolaitokset ..... 249 235  
 Kouluhammasklinikka ..... 535 885

Rakennustoimisto ja tili-  
 virasto ..... 259 645  
 Teurastamo ..... 2 475

*Sairausloma-ajan palkkaedut.* Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli tiedustellut miten oli meneteltävä opettajien sairausloma-ajan palkkaetuja laskettaessa ja ilmoittanut samalla, että yleisenä käytäntönä oli ollut soveltaa kansakoulunopettajien sairauslomien palkkaukseen kaupungin virkasääntöä niin kauan, kunnes jatkuva sairausloma oli kestänyt 12 kk., ja sen ylitse menevän jatkuvan sairausloman ajalta kansakoulun kustannuslain 13 §:n määräyksiä. Kustannuslain mukaista jatkuvan sairausloman palkkauksen myöntämistä ei nim. tarvinnut alistaa palkkalautakunnan ratkaistavaksi. Virkasäännön määräystä sairausloma-ajan palkasta olisi sovellettava opettajiin niin, että jos opettaja jo virkasäännön perusteella on kahdentoista kuukauden kuluessa nauttinut kaksi kuukautta täyttä palkkaa sairauden perusteella, hänelle seuraavan kalenterivuoden kuluessa kustannuslain perusteella maksettavasta kuukauden täydestä sairauslomapalkasta pidätettäisiin lain määräysten mukaan liikaa maksettu palkka. Siis jos opettaja esim. loka-marraskuulta on saanut virkasäännön mukaan täyden palkan, hänelle ei sairauden jatkueissa tammikuulta maksettaisi täyttä palkkaa, vaan siitä pidätettäisiin se osa palkkaa, joka hänelle marraskuulta on maksettu yli laissa säädetyn osuuden. Kustannuslain mukainen kuukauden täysi palkka, minkä uusi kalenterivuosi oikeuttaa maksamaan, vähennettäisiin siis marraskuussa etukäteen maksetulla ylipalkalla. Tällöin ei kustannuslakia ja virkasääntöä sovellettaisi rinnakkain, vaan edellisen soveltamisesta siirryttäisiin jälkimmäisen soveltamiseen, kun tilanne sitä edellytti.

Tiedustelun aiheuttaneen toisen opettajan sairausloma olisi sen mukaisesti myönnettävä 10.11.-20.12.1951 täysipalkkaisena (21.12.50-20.12.1951 välisenä aikana täysipalkkaista sairauslomaa 3 päivää) so. 41 päivää. Ottaen huomioon aikaisemmat kolme päivää, olisi opettajalla joululoman aikana vielä, sairausloman jatkueissa, oikeus 16 päivän täysipalkkaiseen sairauslomaan. 6.1.1952 alkaen tulisi opettajan pidätyksen jälkeen saada ikälisänsä ja 2/3 peruspalkastaan 23.2. saakka. Tällöin olisi siis kustannuslain edellyttämästä kuukauden täydestä palkasta tammikuussa pidätettävä 25 päivältä 1/3 opettajalle jo joulukuussa etukäteen maksetun ylipalkan (1/3) korvaukseksi. Mitä tulee joululoman ajalta maksettavaan palkkaan yleensä, ei kustannuslain säännös ole voinut olla esteenä kaupunginhallituksen v.1943 tekemälle päätökselle, jonka mukaan lomaa katsotaan sairauslomaan kuuluvaksi, vaikka sitä ei loma-ajaksi ole nimenomaan anottukaan.

Mitä toiseen samassa tiedustelussa mainittuun sairauslomaan tulee, olisi, jos v. 1951 oli jo myönnetty kaksi kuukautta täysipalkkaista sairauslomaa virkasäännön perusteella, kertomusvuoden aikana pidätyksen jälkeen myönnettävä ikälisät ja oikeus 2/3:aan peruspalkasta. Samat palkkaedut olisi myös myönnettävä joululoman ajalta. Tällöin olisi siis kustannuslain edellyttämästä kuukauden täydestä palkasta pidätettävä jo etukäteen v. 1951 maksettu osuus (2.12. 2297 §).

Teurastamolautakunnan tiedusteltua eräälle konemestarille 23.-30.4. 1951 maksettua sairausloma-ajan palkkaa palkkalautakunta päätti ilmoittaa lautakunnalle, että ko. sairausloma oli myönnetty ja sen aiheuttanut tapaus sattunut vanhan virkasäännön voimassa ollessa, jolloin säännössä ei vielä ollut nykyisen virkasäännön asiaa koskevaa määräystä, että sairausloma-ajalta ei makseta palkkaa, jos tauti taikka tapaturma on sattunut oloissa, jotka työsopimuslain 20 §:n 2 momentin mukaan ovat esteenä sairausavun saamiseen. Näin ollen oli tiedustelussa mainittu henkilö oikeutettu ko. ajalta saamaan sairausloma-ajan palkan eikä sitä niin ollen ollut perittävä häneltä takaisin (15.1. 166 §).

Rakennustoimisto oli tiedustellut myönnettäisiinkö eräälle koneenkäyttäjälle sairauslomaa tämän loukattua polvensa lähdepyttyään klo 16 jälkeen työmaaltaan Ruskeasuolta. Asianomainen oli myöhemmin illalla vielä joutunut tappeluun, josta saamansa huulihaavan hän oli sidotta-

nut seuraavana päivänä, lauantaina, ilmoittaen olevansa poissa työstä. Maanantaina oli mainittu henkilö mennyt perjantaina saamansa jalkavamman vuoksi lääkäriin, joka oli esittänyt hänelle myönnettäväksi sairauslomaa. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa rakennustoimistolle, että koska asianomainen itse oli myöntänyt poissaolonsa 10.11.1951 aiheutuneen edellisenä iltana tappelussa saamastaan vammasta, ei hänelle voitua siltä päivältä maksa palkkaa, mutta että koska hän 12.11.1951 todetun polvivamman takia oli ollut työkyvytön, minkä polvivamman ei voitu näyttää aiheutuneen sellaisissa oloissa, mitkä estävät sairausavun saannin, mutta ei myöskään oloissa, jotka tekisivät vamman korvattavaksi työtapaturman perusteella, tulisi hänen saada ajalta 12.-24.11.1951 täysi palkkansa (1.4. 750 \$).

Lastentarhain tarkastajan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että esityksessä mainittu lastentarhanopettaja oli oikeutettu synnytyslomasta erilliseen palkalliseen sairauslomaan 8.-31.8. väliseksi ajaksi, mutta että hänen äitiyslomansa loppuosan oli katsottava sisältyneen 31.5. alkaneeeseen lastentarhojen yleiseen kesälomakautteen, jota ei yksityisen lastentarhanopettajan kohdalta voitu siirtää muuhun aikaan vuotta (26.8. 1579 \$).

*Synnytysloma-ajan palkkaedut.* Asuntotuotantokomitean tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa seuraavaa: kaupunginvaltuuston 28.11.1951 (v:n 1951 kert. I osan s. 10) tekemän päätöksen mukaan sairaus- ja hautausapuetujen suhteen sovelletaan kaupunginvaltuuston 25.4.1951 (v:n 1951 kert. I osan s. 8) vahvistamaa työsopimussuhteessa olevien työntekijäin sairaus- ja hautausapuseäntöä. Koska asuntotuotantokomitean palveluksessa oleva henkilö komitean ilmoituksen mukaan oli katsottava työsuhteessa olevaksi, oli hänelle tuleva synnytysloma myönnettävä em. työntekijäin sairaus- ja hautausapuseäntöön 2 §:n 6 momentin mukaan, jossa sanotaan, että työntekijällä on raskauden ja synnytyksen vuoksi oikeus saada vapautus työstään enintään 12 viikoksi. Siitä ajasta on neljä viikkoa otettava lomana ennen laskettua synnytystä. Jos synnytys tapahtuu ennen laskettua aikaa, on äidillä oikeus saada vastaava lomanpidennys synnytyksen jälkeen. Sanotulta ajalta on työntekijälle, joka välittömästi ennen työstään vapautumista on ollut kaupungin palveluksessa vähintään yhdeksän kuukautta, suoritettava täysi palkka kahden kuukauden ajalta sekä muulta ajalta 2/3 palkasta. Tällaisen loman myöntäminen ei vähennä työntekijän oikeutta saada muita tähän sääntöön ja Helsingin kaupungin työntekijäin vuosilomasääntöön perustuvia etuja (5.8. 1492 \$).

Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ent. apuhoitajan E. Päiväläisen synnytysloman palkkaetuja koskevan valituksen hyväksymistä (11.3. 570 \$).

*Synnytyslomastijaisen palkkaaminen.* Kotitalouslautakunta oli esittänyt lisämäärärahan myöntämistä käsityönopeettaja L. Salosen synnytyslomastijaisen S. Sirveen palkkaamista varten 9.-31.1. väliseksi ajaksi. Palkkalautakunta päätti hylätä esityksen, koska sijaisen palkkaamiseen jo myönnettyt määrärahat vastaavat Salosen palkkaluokan mukaista kuukausipalkkaa. Mikäli sijainen on suorittanut normaalia opetusvelvollisuutta suuremman opetustuntimäärän, on hänellä oikeus saada siitä vahvistettu ylituntipalkkio, joka kuitenkin olisi maksettava kotitalouslautakunnan ylityöpalkkoihin varatusta määrärahasta (18.3. 634 \$).

*Liikaa maksettujen sairaus- ja vuosilomapalkkojen takaisin periminen.* Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, että rakennustoimiston konepajan ja varasto-osaston työntekijöille liikaa maksetut sairaus- ja vuosilomapalkat jätettäisiin perimättä takaisin, koska liika-maksut olivat rakennustoimiston ilmoituksen mukaan johtuneet virheellisistä laskutoimituksista ja annettujen määräysten virheellisestä soveltamisesta (29.4. 927 \$).

*Veroennakon piddätminen tapaturmasta aiheutuneen sairausloma-ajan palkasta sekä vuosilomakorvauksesta.* Käsityönopeettaja S. Grönqvistin anomuksen johdosta palkkalautakunta päätti anojalle ilmoittaa, että voimassa olevien määräysten mukaan kaupunki ei voi peruuttaa tekemäänsä veronpidätystä anojalle maksetusta huhtikuun palkasta sekä että hänen palkkaussuhteensa kaupunkiin oli katsottava päättyneen 30.4.1952, minkä jäl-

keiseltä ajalta hänellä ei ollut oikeutta palkkaetuihin. Voimassa olevien määräysten mukaan kaupunki oli oikeutettu pidättämään vakuutusyhtiö Pohjolan anojalle suorittamasta vahingonkorvauksesta hänelle maksetun kertomusvuoden huhtikuun palkan siitä riippumatta, mihin ajanjaksoihin vakuutusyhtiö Pohjolan suorittamat korvaukset liittyivät. Anojalle oli maksettava voimassa olevien määräysten mukaisesti kertomusvuoden osalle tuleva vuosilomakorvaus eli kuukauden vuosilomaa vastaava korvaus, mistä ei ollut tehtävä muuta pidätystä kuin lainmukainen veroennakko (16.12.2412 §).

*Työntekijäin sairausapusäännön tulkinta.* Rakennustoimiston tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että työntekijäin sairausapusäännön 4 §:n 1 momentin 2. kohta sisältää sen, että työntekijän työsuhte jatkuu hänen sairastuttuaan joka tapauksessa 12 kk., vaikka hän saisiikin palkkaa tänä aikana vain kahdelta viikolta. Verrattaessa tätä määräystä työntekijäin vuosilomasäännön 4 §:n 1 momenttiin tullaan siihen tulokseen, että koska tämän momentin määräyksen mukaan 6 kk. keskeytyksettä kaupungin palveluksessa ollut työntekijä saa työsuhteen jatkumisaikaan lukea aikaisemman valtion palveluksensa, asianomainen on sen jälkeen, kun työsuhte kaupunkiin on jatkunut 6 kk, oikeutettu lukemaan hyväksyneen valtiolla palvelemissa ajan, kuitenkin enintään 10 vuotta. Mainitun työntekijän tulee siis saada kertomusvuonna vuosilomansa pituudeltaan täysimääräisenä edellä sanotun tavoin laskettuna ja valtion palvelus huomioituna. Niin ikään on hänen vuosilomakorvauksensa v:n 1951 maalis-huhtikuulta maksettava sen määräisenä kuin valtion palveluksen mukaan lukeminen aiheuttaa, sts., hänelle on maksettava vuosilomakorvausta 1.5.-11.7. väliseltä ajalta. Lisäksi palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. laituksille, että työntekijäin sairausapusäännön 4 §:n 1 momentin 2. kohtaa oli tulkittava edellä selostetun mukaisesti. Ottaen huomioon vielä saman säännön 5 §:n 1 momentin 2 kohdan, jonka mukaan työssälöön ajaksi luetaan poissaolo työstä, joka aiheutuu sairauslomasta siinäkin tapauksessa, että loma on kestänyt kauemmin kuin työntekijäin vuosilomalain 6 §:n 1 momentissa säädetään, tulee siis työntekijän saada vuosilomansa siten laskettuna kuin em. tavoin palkattomana jatkunut työsuhte olisi työssälöaika. Tästä aiheutuu lisäksi vielä, että jos työntekijä, joka saatuaan kaksi viikkoa täysipalkkaista sairauslomaa sen jälkeen on 11½ kk. palkattomalla sairauslomalla ja siten työsuhteessa kaupunkiin, siinä aikana kuolee ja hän on tosiasiallisesti ollut ennen sairastumistaan työssä kuusi kuukautta, hänen omaisensa ovat oikeutettuja hautausapuun (29.1.289 §).

*Virkavapautta täysin palkkaeduin* myönnettiin kertomusvuonna 224 tapauksessa. 31 tapauksessa myönnettiin viranhaltijoille virkavapautta siten, että he saivat nostaa vain osan palkastaan. Eräissä tapauksissa kehoitettiin viranhaltijoita käyttämään kesälomaansa anomaansa virkavapautta varten. Virkavapautta myönnettiin yleensä ulkomaista opintomatkaa varten sekä kursseluihin, neuvottelupäiviin tai urheilukilpailuihin osallistumista varten. Palkallisen virkavapauden saattoi myöskin aiheuttaa esim. tulirokkotapaus, jolloin ao. viranhaltija oli terveydenhoitoviranomaisen määräyksestä estynyt virkaansa hoitamasta. Virkavapaus myönnettiin yleensä sillä ehdolla, että viranhaltija pysyisi kaupungin palveluksessa kaksi vuotta tai sitä ennen erotessaan maksaisi takaisin loma-ajalta saamansa palkkaedut.

*Palkkatonta virkavapautta* myönnettiin 46 viranhaltijalle joko opintomatkaa, toisen viran hoitamista tai yksityisasioiden järjestämistä varten. Eräissä tapauksissa lyhennettiin jo myönnettyä virkavapautta.

*Viransijaisuuspalkkiotta muun syyn kuin sairauden takia* myönnettiin kertomusvuonna ao. määrärahasta seuraavasti:

|                             | Mk      |                             | Mk     |
|-----------------------------|---------|-----------------------------|--------|
| Kaupunginhallitus .....     | 641 040 | Äitiys- ja lastenneuvolat.. | 96 335 |
| Kaupunginarkisto .....      | 10 240  | Kunnalliskoti laitoksineen  | 13 265 |
| Maistraatti .....           | 6 600   | Lastensuojelulautakunta ... | 49 755 |
| Terveydenhoitolautakunta ja |         | Lastenhuoltolaitokset ..... | 61 835 |
| sen toimisto .....          | 43 855  | Valmistava poikain ammatti- |        |
| Eläinlääkintöosasto .....   | 8 300   | koulu .....                 | 87 050 |

|                             |        |                            |        |
|-----------------------------|--------|----------------------------|--------|
| Tuberkuloositöimisto .....  | 83 720 | Valmistava tyttöjen ammat- |        |
| Lastenpsykiatrin töimisto.. | 59 750 | tikoulu .....              | 5 780  |
| Veneeristen tautien poli-   |        | Kaupunginkirjasto .....    | 16 845 |
| klinikat .....              | 28 160 |                            |        |

Raastuvanoikeuden ilmoituksen johdosta, että nuorempi oikeusneuvosmies P.O. Hiltunen oli ilmoittanut eroavansa kaupungin palveluksesta, palkkalautakunta päätti ilmoittaa raastuvanoikeudelle, että lautakunta oli 26.6.1951 myöntänyt oikeusneuvosmies Hiltuselle 1.6.-31.8.1951 väliseksi ajaksi tieteelliseen tutkimustyöhön myönnetyn virkavapauden ajalta 10 % kokonaispalkasta sillä ehdolla, että hän pysyisi kaupungin palveluksessa kaksi vuotta virkavapauden päättymisestä, tai sitä ennen omasta aloitteestaan erotessaan suorittaisi takaisin virkavapautensa ajalta saamansa palkkaedut. Koska hänelle oli myönnetty ero omasta anoumuksesta ennen ehdoksi asetetun määräajan päättymistä, oli häneltä perittävä po. virkavapauden ajalta myönnetty palkkaedut (28.10. 2052 §).

*Myönnetty eläkkeet.* Kertomusvuoden aikana myönnettiin sääntöjen mukainen eläke 310 henkilölle. Kaupunginhallitukselle annettiin useita ylimääräisen eläkkeen myöntämistä koskevia lausuntoja. Useimmiten anoumukset esitettiin hylättäviksi. Niissä tapauksissa, joissa valtuusto oli myöntänyt ylimääräisen eläkkeen, palkkalautakunta merkitsi päätöksen tiedoksi ja päätti kirjoittaa eläkekirjat. Eläkkeitä oikaistiin tai korjattiin kahdessa tapauksessa.

Satamalaitoksen esityksestä palkkalautakunta päätti oikeuttaa esityksessä mainitun työntekijän lukemaan hyväkseen vuosilomaan ja eläkkeeseen nähden yksityisenä kivenhakkaajana kaupungin työmaalla palvelemaansa ajat (5.8. 1489 §).

*Vt Leivo-Larssonin aloite eräiden yhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläke- ym. etujen samaistamisesta kaupungin palveluksessa olevien kanssa.* Ko. aloite oli palkkauksen osalta palkkalautakunnan käsiteltävänä 22.4., (ks. s. 10) jolloin lautakunta äänestyksen jälkeen oli esittänyt, ettei aloite antaisi aihetta toimenpiteisiin. Aloite palautettiin kuitenkin uudelleen lautakunnalle ehdotuksen laatimista varten siitä, millä tavalla eläkeasia olisi järjestettävissä sellaisissa asunto-osakeyhtiöissä ja osakeyhtiöissä, joissa kaupunki omistaa koko osakekannan. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että po. yhtiöiden työntekijöilleen ja toimihenkilöilleen maksettavien eläkkeiden hoitaminen olisi jätettävä yhtiöiden itsensä järjestettäväksi samoilla perusteilla tapahtuvaksi kuin yksityisissä yhtiöissä (3.6. 1165 §).

*Kaupungin kansakoulujen ennen vuotta 1947 eläkkeelle siirtyneiden opettajien eläkkeiden korottamisesta samoin kuin muidenkin aikaisemmin eläkkeelle siirtyneiden viranhaltijaryhmien, joiden toimialalla pätevyys ehdot ja työmuodot eivät olleet muuttuneet, olivat vtt Vilkemaa ja Sahlan ym. tehneet aloitteen huomauttaen, että eri vuosina eläkkeelle joutuneiden opettajien eläkkeissä saattoi olla eroa jopa 2 000 mk. Vastaavanlaatuinen asia oli aikaisemmin useaan kertaan ollut käsiteltävänä kielteisillä tuloksilla. Palkkalautakunta päätti tälläkin kertaa esittää kaupunginhallitukselle, ettei asia antaisi aihetta toimenpiteisiin (24.11. 2245 §).*

*Hautausapua* myönnettiin kertomusvuonna 146 kuolinpesälle, yhteensä 4 556 820 mk.

Rakennustöimiston tiedusteluun, joka koski hautausavustuksen maksamista aputyöntekijän omaisille, joka oli ollut kaupungin palveluksessa yli kuusi kuukautta, vaikkakin kuolemaa edeltäneet kaksi kuukautta ilman sairausloman palkkaa, palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että työntekijäin sairaus- ja hautausapuseännön mukaan sairausavun edellytyksenä on keskeytymätön työsuhte eri pituisena eri tapauksissa. Työsuhteen keskeytykseksi ei katsota mm. sairauslomaa, jonka palkkaus määräytyy saman seännön 2 §:n 1 momentin e-kohdan mukaan. Tällöin työntekijällä, joka on ollut palveluksessa vähintään yhden kuukauden, mutta yhtä vuotta lyhemmän ajan, on oikeus sairastuessaan saada täysi palkka enintään kahdelta työviikolta 12 kuukauden kuluessa, jolloin siis työsuhte jatkuu vielä

11½ kk. palkattomana. Näin ollen on ko. aputyöntekijä ollut kuollessaan vielä työsuhteessa kaupunkiin. Saman säännön mukaan maksetaan hautausapu, jos työntekijä kuolee kaupungin palveluksessa ollessaan ja hänen palvelusaikansa on ollut vähintään kuusi kuukautta. Koska palkkalautakunnan käsityksen mukaan hautausavun saannille ei voida asettaa ankarampia ehtoja kuin sairausavun saannille, täytyy katsoa, että työntekijä yleensä on oikeutettu hautausapuun milloin hän on työsuhteessa kaupunkiin. Näin ollessa olisi tiedustelun aiheuttaneen työntekijän omaisille maksettava säännön mukainen hautausapu (29.1. 288 §, ks. v:n 1951 kunn.as.kok. s. 150).

*Hautausavustusta vastaavan ylimääräisen avustuksen myöntäminen.* Palkkalautakunta päätti puoltaa työntekijän lesken R. Jääskeläisen anomusta saada hautausavustusta vastaava ylimääräinen avustus. Anojan mies oli tullut teurastamon palvelukseen 20.6.1947 ja joutui sairauden takia eroamaan teurastajan toimestaan 15.8.1951, jonka jälkeen hän siirtyi 22.10.1951 sähkölaitoksen palvelukseen, jossa oli kuolemaansa 18.1.1952 saakka (18.3. 627 §).

*Kurssikustannusten avustaminen.* Nikkilän sairaalan eräät viranhaltijat, jotka olivat saaneet täysipalkkaista virkavapautta osallistumista varten Saston järjestämiin kursseihin Helsingissä, olivat anoneet, että heille siltä ajalta suoritettaisiin matkustussäännön mukainen päiväraha 50 %:n korotuksin sekä erälle heistä, joka päivittäin matkusti edestakaisin Helsinkiin, myöskin matkakulut. Kun po. sairaala-asioiden suunnittelutoimikunta on puolittain virallinen elin ja sen järjestämiin kurssihin osanotto jossain määrin asianomaisille pakollista palkkalautakunta, huolimatta siitä, että mainitut kurssit ovat lisänneet ao. viranhaltijain pätevyyttä ja olleet heille henkilökohtaiseksi hyödyksi, päätti kaupunginhallitukselle puoltaa avustuksen suorittamista (22.7. 1392 §).

*Huoltoviraston eräiden viranhaltijain matkakorvaukset.* Eräät Malmin huoltovirastossa toimivat viranhaltijat olivat anomuksessaan maininneet, että heiltä kertomusvuoden alusta oli jätetty pois korvaukset matkasta virkapaikalle ja takaisin asuntopaikkaan, vaikka se heille tullessaan Malmin toimistoon oli luvattu ja myönnetty. Lisäksi anoi huoltotarkastaja S. Rantama korvausta matkakuluista piirissään ja sen ulkopuolella. Huoltolautakunta oli lausunnossaan ilmoittanut, ettei toimistonhoitaja Hartikaisen ja toimistoapulaisen Lindforsin virkatehtäviin liittynyt matkustamista. Lindforsille aikaisemmin maksettu korvaus oli johtunut siitä, että Malmin ja Oulunkylän huoltotoimistoilla oli aluksi ollut yhteinen esimies, jolloin Lindfors oli kotimatkojensa yhteydessä huolehtinut asiakirjojen kuljetuksesta. Rantama ja Peräntie työskentelivät kenttätöyssä ja joutuivat suorittamaan matkoja oman piirinsä alueella sekä jossain määrin myös varsinaisella kaupunkialueella. Kun muilla varsinaisella kaupunkialueella toimivilla huoltotarkastajilla ja huoltosisarilla oli liikennelaitoksen vuosikortti, oli lautakunta puoltanut korvauksen suorittamista mainituille henkilöille. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltolautakunnalle, ettei Hartikaiselle ja Lindforsille yleisistä periaatteista poiketen voitu myöntää heidän anomiaan matkakorvauksia. Mitä Rantamaan ja Peräntiehen tuli, joutuivat he tosin eri asemaan kuin ne huoltotarkastajat ja huoltosisaret, joilla on liikennelaitoksen vuosikortti, mikäli noudatettaisiin yleistä periaatetta siitä, että viranhaltijain kotimatkoja ei korvata. Kun kuitenkin sanottua periaatetta olisi tarkasti noudatettava, jotta ei muodostuisi haitallisia ennakkotapauksia, joihin muut virkapaikastaan kaukana asuvat viranhaltijat voisivat vedota, ja kun joka tapauksessa eri viranhaltijat ovat siinä suhteessa erilaaisessa asemassa asuinpaikastaan riippuen, palkkalautakunta piti oikeimpana menettelyä, että Rantamalle ja Peräntielle maksettaisiin korvaus kaikista virkamatoista, mutta ei matkoista kotoa virkapaikkaan eikä virkapaikasta kotiin (20.5. 1070 §).

*Oman auton käyttö virkamatoihin.* Sen jälkeen kun raastuvanoikeus oli esittänyt, että seitsemälle rakennustarkastustoimiston viranhaltijalle myönnettäisiin oikeus saada korvausta omien autojensa käyttämisestä virka-ajoihin, palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että omien henkilöautojen käyttö tehostaisi yleensä ao. viranhaltijan työtehoa, mutta kun järjestelytoimistossa oli parhaillaan käsiteltävänä omien henkilöautojen käyttöä virkamatoihin yleensä koskeva asia, olisi suota-

vaa, että kaupunginhallitus ratkaisisi maistraatin esityksen vasta jär-järjestelytoimiston ratkaisun jälkeen (8.4. 785 §).

Palkkalautakunta päätti puoltaa piiri-insinööri I. Variksen anomusta saada käyttää omaa henkilöautoaan virka-ajoihin siten, että auton käyt-tämisestä aiheutuvaa korvausta maksettaisiin vasta 8.10. lukien (7.10. 1903 §).

Yhdessä tapauksessa palkkalautakunta päätti esittää oman auton käyt-tää virkamatkoihin koskevan anomuksen hylättäväksi (29.1. 290 §).

*Palkkalautakunnalle saapuneita kiertokirjeitä ja tiedotuksia.* Merkit-tiin tiedoksi kaupunginhallituksen kiertokirjeet seuraavista asioista: kaupungin palveluksesta eroavalle viranhaltijalle annettava todistus (22.1. 226 §); kertomusvuoden talousarvio (29.1. 282 §); lääkärintodistus-ten vaatiminen eräissä tapauksissa (19.2. 447 §); viranhaltijain ja työn-tekiäin kertomusvuoden vuosilomat (26.2. 489 §); poisto-, jäte- ja romu-tavaran hoito (8.4. 759 §); teknikkojen ja eräiden muiden viranhaltijain 23.3. alkanut lakko (1.4. 730 §); virkapukujen hankkiminen (17.6. 1229 §); vakuutusyhtiön maksamat tapaturmakorvaukset (10.6. 1213 §); vv. 1953-55 rakennusohjelman laatiminen (2.7. 1284 §); kaupungin ja Olympiajärjeste-lytoimikunnan taloudellisten välien selvittäminen (28.10. 2053 §); viran-omaisten hoidossa olevan kaupungin omaisuuden kunnossapito sekä kaupun-gin irtaimen omaisuuden hoito (4.11. 2097 §).

Samoin merkittiin tiedoksi rahatoimiston kiertokirjeet, jotka koski-vat tulo- ja menoja (2.1. 63, 64 §); säästöarviolaskelmasta (14.10. 1918 §); Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirje Suomen Muusik-kojen Liiton neuvottelu-oikeuksista kaupunkikuntien ja kaupunkiyhtymien kanssa (11.11. 2158 §); terveydenhoitolautakunnan päätös uusilta viran-haltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta erillisestä röntgentutkimuk-sesta (8.1. 89 §).

*Esityksiä palkkalautakunta teki kaupunginhallitukselle edellä eri yh-teyksissä mainittujen lisäksi mm. seuraavista asioista:* eläkkeellä ole-van henkilön palkkaamisesta satunnaiseen työhön (8.1. 106 §); rakennusin-sinöörillisen maksamisesta rakennustoimiston ja satamalaitoksen insinöö-reille (26.2. 501 §); ylityö- ja päivystyskorvauksia koskevien ilmoituk-sien käsittelystä (22.4. 874 §); mittausesiimeshenlesken M.E. Auruksen-ahon ylimääräistä eläkettä koskevasta anomuksesta (27.5. 1115 §); raken-nustoimiston yvartijan J. Laitisen eläkeanomuksesta (2.7. 1309 §).

*Lausunnot.* Paitsi edellä eri yhteyksissä mainittuja lausuntoja, annet-tiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavia asioita koskevat lausunnot: II kaupunginvoudinkonttorin ulosottoapulaisten anomuksesta saada erilli-nen korvaus siitä, että he joutuvat käyttämään asuntoaan virkatehtävien hoitamiseen sekä omalla kustannuksellaan hankkimaan konttoritarvikkeita ym. (2.1. 48 §); viransijaisuuksia hoitavien eläkkeellä olevien opetta-jien eläke-eduista (8.1. 96 §); kunnalliskodin johtajan lesken anomukses-ta saada edelleen asua johtajan virka-asunnossa (8.1. 105 §); sähkölai-toksen autopäivystäjien lukumäärän lisäämisestä (15.1. 186 §); lääkärin-todistusten käyttöä koskevien kaupunginhallituksen ohjeiden täydentämi-sestä (29.1. 300 §); sairauslomasijaisen palkkaamisesta (12.2. 388 §); pallokentän vahtimestarin työ- ja vapaa-aikojen järjestämisestä työaika-lain mukaisiksi (26.2. 486 §); työsopimussuhteeseen siirrettyjen auton-kuljettajien oikeuttamisesta lukemaan hyväkseen myöskin laskuajoissa työskentelemänsä aika (4.3. 545 §); kansakoulujen tarkastajaneuvoston tilisiirtoja koskevasta esityksestä (18.3. 644 §); liikennelaitosten lau-takunnan esityksestä, joka koski palvelukseen otettavilta vaadittavaa lääkärintodistusta (26.3. 705 §); veroviraston tarkkaajan L. Bruunin ha-kemusta koskevan lääninhallituksen välipäätöksen johdosta (26.3. 722 §); arkkitehti K.V. Kellbergin palvelusta kaupungin viroissa koskevasta ra-kennushallituksen tiedustelusta (26.3. 726 §); viranhaltijain ja työso-pimussuhteessa olevien työntekijäin sairausajan palkan maksamista koske-vasta vt Vanhasen ym. aloitteesta (8.4. 806 §); kaupunginkirjaston ja Hannoverin kaupunginkirjaston välisen virkailijanvaihdon aiheuttamista virkavapauksista (22.4. 855 §); ent. käsityönopettaja S. Kivekkään elä-kepääöstä koskevasta valituksesta annettusta lääninhallituksen välipää-töksestä (29.4. 932 §); vuosiloman laskemistavasta (29.4. 941 §); maata-loustyöntekijöille annettavien halkojen hinnoittelusta (13.5. 1016 §);

kaupunginkirjaston vahtimestarien virkapukujen ja työtakkien hankkimisesta (13.5. 1021 §); lukemisen ja kirjoituksen erikoisopetuksen järjestämisestä suomenkielisissä kansakouluissa (3.6. 1161 §); sairaalafarmaseuttien oikeuttamisesta lukemaan ikälisiä varten yksityisissä apteekeissa palvelemaansa ajat (3.6. 1168 §); lukuvuonna 1952/53 toimeenpantavista ammattikursseista (19.8. 1547 §) kansakoulunoppilaiden vapaaehtoisen musiikkitoiminnan järjestämisestä (19.8. 1551 §); ylityö- ja päivystyskorvauksia koskevien ilmoitusten käsittelytavan muuttamisesta (2.9. 1632 §); v:n 1951 tilintarkastuksesta (2.9. 1633 §); luontoisetuperusteiden arvioimisen suorittamisesta (30.9. 1843 §); apulaispsykologin viran osittaisesta siirtämisestä toiselle viranhaltijalle (30.9. 1844 §); varatuomari H. Honkasen ja varastoesimies B.J. Falckin eläkkeitä koskevista valituksista (30.9. 1848, 1849 §); Tukholman päiväkodin henkilökunnan palkkauksen ja aseman järjestelystä päiväkodin siirtyessä kaupungin haltuun (28.10. 2064 §); työväenopiston siivoustöiden suorittamisesta (18.11. 2193 §); kansakoulunopettajien eläkkeissä esiintyvien epätasaisuuksien korjaamisesta (2.12. 2302 §); lasten- ja nuorisohuoltolaitosten päivystyksen järjestämisestä (9.12. 2339 §).

---